

VERBODEN HANDEL

De Brits-Nederlandse Rechtbank in Paramaribo en zijn strijd tegen de illegale trans-Atlantische slavenhandel

Masterscriptie 'Geschiedenis en Actualiteit'

Niels van Corven

Studentnummer: 4029674

Begeleider: Dr. C.W. van Galen

28 januari 2018

Contents

Inleiding.....	3
Status Quaestionis	5
Hoofdstuk een: Context van de Nederlandse Slavenhandel	10
Hoofdstuk twee: De Brits-Nederlandse verdragen en het parlement.....	15
Hoofdstuk drie: De Gemengde Rechtbank in Suriname.....	21
Hoofdstuk vier: De Diplomatieke betrekkingen tussen Groot-Brittannië en Nederland.....	26
Conclusie	31
Afbeelding voorkant.....	33
Bronnen.....	33
Bibliografie	33
Bijlage 1: Brits-Nederlands Traktaat 1818.....	35
Bijlage 2: Additionele Artikelen 1822-1823	42

Inleiding

*“Van de zeshonderd negers die ik voor een krats
Aan de Senegal kocht, wordt ik wijzer.
Hun vlees is hard, hun spieren zijn strak,
Ze zijn als eersteklas ijzer.*

*Ik heb ze geruild tegen brandewijn,
Tegen vorken, messen en kralen;
Ik maak op die handel achthonderd procent,
Zelfs al zou de helft het niet halen.*

*Al resten er mij nog maar driehonderd in
De haven van Rio Janeiro,
Ik krijg toch honderd dukaten per stuk
Van het huis Gonzales Pereiro.”*

Een fragment van het gedicht *Das Sklavenshiff* (1854/1855) van de Duitse schrijver Heinrich Heine.¹

De Nederlandse handelsgeest in betrekking tot de slavernij wordt in 1853/1854 door het fragment uit het bovenstaande gedicht van de Duitser Heinrich Heine sterk bekritiseerd. Hij beschrijft de Nederlanders als machts- en geldbeluste koopmannen en Nederland als een genadeloze aasgier. De slavenhandel was een belangrijk onderdeel van de Nederlandse geschiedenis, het is onlosmakelijk verbonden met de handelsvaart, wat toch wordt gezien als een van de pijlers van de Nederlandse welvaart.

De Nederlandse slavenhandel hield wettelijk stand tot 1814, in dat jaar verbood Koning Willem I doormiddel van een internationaal traktaat met het Verenigd Koninkrijk de trans-Atlantische slavenhandel. Suriname had veel belang bij de komst van de slaven, de plantages aan de kuststreek en rivieren hadden de arbeiders nodig voor het verwerken van de suikerriet, tabak, koffie en tropisch hardhout. De handel was voor Nederland belangrijk vanuit het demografische oogpunt. De West-Indische Koloniën bestaande uit de Boven- en Benedenwindse eilanden en Suriname op het Zuid-Amerikaanse vasteland, hadden een constant tekort aan arbeiders vanwege een groot sterfteoverschot onder de slaven. Daarnaast werden er te weinig nieuwe slaven geboren in de Surinaamse plantage-industrie, hierdoor was de import van nieuwe mensen uit Afrika een vereiste voor de werking van de plantage-economie. De Gemengde Rechtbank had hierdoor een belangrijke taak, de illegale mensensmokkel bleef tot 1826 floreren doordat arbeiders nodig bleven. Door de stopzetting van de slavenhandel moest er in de kolonie een juridisch apparaat zijn om slavenhalers te veroordelen.

De controle op het verbod op de trans-Atlantische slavenhandel werd in Paramaribo uitgevoerd door een Brits-Nederlandse gemengde rechtbank. Deze rechtbank is ontstaan vanuit een

¹ Heinrich Heine, *Das Sklavenshiff*, vertaald door: Peter Verstegen, <http://www.slavenhaler.nl/frames-heinrichheine.html> (25 januari 2018).

Brits-Nederlands traktaat in 1818, hierbij ontstond een samenwerking tussen Britse en Nederlandse rechters in Paramaribo. Zij hadden door middel van het verdrag de macht om verdachte illegale slavenhandelaren te veroordelen, schepen te confisqueren en boetes op te leggen. De rechtbanken hadden een centrale positie tussen twee overheden en hadden daarnaast te maken met de koloniale overheden en bevolkingen. Dit alles kwam het functioneren van de rechtbank niet ten goede, de rechtbank had te maken met verschillende nationale belangen, waarbij de twee rechters van verschillende nationaliteit elkaar tegenwerkten. De rechtbank is een interessante casus in het Nederlands slavenerfgoed, het toont de Nederlandse worsteling met het abolitionisme, een internationale tweestrijd tussen overheden en de verandering van de omgang met de kolonie.

Deze scriptie zal zich gaan richten op de Brits-Nederlandse Rechtbank in Paramaribo. Deze rechtbank vormt een interessant onderdeel van de Nederlandse afschaffingsgeschiedenis. Het afschaffen van de Nederlandse slavenhandel was ook voor die tijd niet onomstreden en ging gepaard met enig verzet. In het eerste hoofdstuk zal de context van het Nederlands slavenerfgoed aan bod komen, waarbij er zal worden gekeken naar de positie van Nederland in Europa, het abolitionisme in Nederland en het Verenigd Koninkrijk en de omgang van Nederland met de slavenhandel eind achttiende tot begin negentiende eeuw. In het tweede hoofdstuk zullen de verdragen tussen Nederland en Groot-Brittannië verder worden uitgediept. Belangrijk aan dit hoofdstuk is de wettelijke omgang met deze verdragen en de juridische impact voor Nederland. Hierbij zullen ook stukken uit het Nederlands parlement worden betrokken en een antwoord geven op de Nederlandse politieke omgang met het afschaffen van de slavenhandel. In het derde hoofdstuk komt de Gemengde Rechtbank in de aandacht te staan, er wordt gekeken naar de efficiëntie, de dagelijkse praktijk, juridische zaken en wordt er een vergelijking getrokken met andere gemengde gerechtshoven. In het vierde en tevens laatste hoofdstuk komt de verhouding tussen Groot-Brittannië, Nederland, Suriname en het Gemengd Gerechtshof in de aandacht te staan. In dit hoofdstuk komen de diplomatieke verhoudingen centraal te staan en zullen een antwoord geven op de vraag in hoeverre het Gemengd Gerechtshof niet een speelbal was van de internationale diplomatie. De hoofdvraag is dan ook als volgt: 'Heeft de Gemengde Rechtbank in Paramaribo enige invloed gehad op de afschaffing en uitvoering van het verbod op de slavenhandel door het Nederlandse koninkrijk in de periode 1818-1842?'

Status Quaestionis

De Brits-Nederlandse gemengde rechtbank in Paramaribo was een van de vier gemengde rechtbanken ter preventie van de slavenhandel. Drie van die rechtbanken lagen in Zuid- en Midden-Amerika, een rechtbank lag in Sierra Leone. De rechtbank in Afrika was een gedeelde rechtbank tussen de Groot-Brittannië, Portugal, Spanje en Nederland.² rechtbanken waren een uitvloeisel van de Napoleontische Oorlogen, de vredesverdragen tussen Groot-Brittannië en Nederland stelde een clause voor waarbij de Slavenhandel een halt werd toe geroepen en de rechtbanken moesten recht gaan spreken over eventuele illegale mensensmokkel. De kracht en efficiëntie van deze verdragen en de rechtbanken worden veelal betwist door verschillende historici. De Status Quaestionis richt zich in eerste instantie op de internationale literatuur over abolitionisme en slavenhandel, daarna wordt het Nederlands debat beschreven en uiteindelijk de literatuur die specifiek over de Gemengde Rechtbanken gaan.

Internationaal komt de slavenhandel en het abolitionisme weer in perspectief te staan in de jaren negentig. Dit heeft vooral te maken met de werken van Samuel Drescher. In 1994 schreef hij een artikel in *The American Historical Review*. Het artikel 'The long Goodbye: Dutch Capitalism and Antislavery in Comparative Perspective', gaat niet specifiek in op de Gemengde Rechtbanken in Paramaribo, maar beschreef wel de Nederlandse omgang met de slavenhandel en de slavernij in het algemeen in de negentiende eeuw. Hierbij bracht hij Nederland in perspectief met andere Europese mogendheden. Volgens hem was Nederland een vreemde uitzondering op de regel dat abolitionistische gedachten en wetgeving werd versterkt door een vroegmoderne pre-kapitalistische economie. Er werd een verband gelegd tussen de economische overgangen in het Westen en de gedachten rondom slavernij. Volgens Drescher was dit verband niet houdbaar door de Nederlandse casus. De overgang naar een samenleving waarin de slavernij breed werd afgekeurd, vond vooral plaats in een samenleving waarin nieuwe vormen van collectiviteit en individuele rechten werden beoefend.³ Omdat er meerdere landen in dit opzicht voor liepen op Nederland, was het niet vreemd dat het debat zich ook pas in een latere periode vormde.⁴ De afschaffing van de slavenhandel kon dan ook bij de Nederlandse elite van de negentiende eeuw op weinig sympathie rekenen. Koning Willem I had samen met zijn Britse collega een belangrijke beslissing genomen om de Nederlandse trans-Atlantische slavenhandel te verbieden, hierbij moet gezegd worden dat dezelfde Britse koning Willem I in het zadel heeft geholpen. Volgens Piet Emmer was er een grote discrepantie tussen de mening van de koning en de Nederlandse elite, het leek alsof de snelle afschaffing van de slavenhandel vooral bedoeld was als wit voetje bij de Britse mogendheid.⁵ Dat Nederland zich sterk aan de wetgevende lijn van Engeland hield wordt ook verklaard in het werk *The Slave Trade* van de historicus Hugh Thomas. Hij beschrijft de anglofiele koning Willem I als een speelbal van het Verenigd Koninkrijk.⁶ Hierdoor nam Nederland in 1821 en 1823 verregaande additionele artikelen aan om de illegale slavenhandel een volledig halt toe te roepen. Doordat Nederlandse rechters sjoemelden met de wetgeving, konden vanaf 1823 alle Nederlandse schepen, die ook maar enigszins verdacht werden van de handel in

² Bethell, Leslie, "The Mixed Commissions for the Suppression of the Transatlantic Slave Trade in the Nineteenth Century", in: *The Journal of African History* 7:1 (1966), 77-93, alhier 77.

³ Samuel Drescher, 'The Long Goodbye: Dutch Capitalism and Antislavery in Comparative Perspective', in: *The American Historical Review* 99:1 (1994), 44-69, alhier 68-69.

⁴ Drescher, 'The Long Goodbye', 63-66.

⁵ Piet Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel 1500-1850* (Amsterdam, 2000), 190-193.

⁶ Hugh Thomas, *The Atlantic Slave Trade: The history of the Atlantic Slave Trade 1440-1870* (New York, 1997), 610-612.

slaven, gevorderd worden op open zee.⁷ Het aan boord hebben van materialen die kenmerkend waren voor de slavenhandel was al voldoende bewijs. Verschillende Nederlandse schepen werden volgens Thomas hierdoor veroordeeld, maar ook kwamen verschillende schepen ermee weg door onder de Franse vlag te gaan varen.⁸ De illegale slavenhandel, werd onder Britse druk, in 1826 onmogelijk gemaakt door het invoeren van een slavenregister. Alle planters werden verplicht om via dit register de geboorten, sterfte en aankopen van slaven te registreren. Hierdoor werd het bijna onmogelijk gemaakt om illegaal nieuwe slaven te importeren.⁹

Het debat over het Nederlands slavernijverleden werd versterkt door een publicatie van de Nederlandse historicus en demograaf Alex van Stipriaan. In 1993 brengt hij het werk *Surinaams contrast: Roofbouw en overleven in een Caraïbische plantagekolonie 1750-1863* uit. In dit werk rekende hij af met historici voor hem, die zich bezig hielden met het Nederland koloniaal verleden. Van Stipriaan stelt dat vóór 1993 het Surinaamse bronnenmateriaal nauwelijks is onderzocht en dat historische werken over suriname vaak gebouwd is op een clichématige vooronderstelling van bloei en verval. De Nederlandse historische werken richtte zich volgens Van Stipriaan teveel op het Brits-Caraïbisch gebied en nauwelijks op de Nederlandse-Caraïben.¹⁰ Volgens hem was het ook nauwelijks mogelijk om de zwarte stem in de archieven te vinden, omdat alle archieven en literatuur zijn geschreven door de blanke machtshebbers. Interessant is de toevoeging over de Surinaamse samenleving, hij stelt dat de Surinaamse samenleving te maken had met een diverse samenstelling van de bevolking in tegenstelling tot andere koloniën in het gebied.¹¹ Door het absenteïsme van de plantagehouders, waren veelal andere nationaliteiten de baas over de plantages. De Nederlandse plantagehouders, die vooral in Amsterdam woonden, zouden zich weinig tot niet bekommerden om hun Surinaamse plantages. Dit absenteïsme is een voorbeeld van de Nederlandse omgang met de plantages en de slaven. Doordat het een ver-weg-van-mijn-bed show was voor de meeste Nederlanders, bleven de abolitionistische ideeën, in tegenstelling tot andere westerse mogendheden, ver achter in de samenleving.¹² De werken van Drescher en van Van Stipriaan vormden in de jaren negentig de basis voor een nieuwe consensus over het Nederlands slavernijverleden. Volgens deze concensus was Nederland een vreemde eend in de koloniale politiek en werd de koloniale samenleving in Suriname gekenmerkt door een vorm van absenteïsme. Het absenteïsme van Nederlanders in Suriname en de opkomst van abolitionistische ideeën lijkt door beide werken een causaliteit te vormen. Volgens Drescher vormt de opkomst van abolitionistische ideeën een verband met het ontstaan van een collectieve samenleving. Wanneer in koloniën een hechter collectief ontstaat tussen de blanke kolonisten en de slavenbevolking, zou dit automatisch leiden tot een sterke opkomst van abolitionistische ideeën. Doordat in Suriname dit collectief niet ontstond, door de afwezigheid van de vele blanke plantage-eigenaren, kreeg het abolitionisme ook nauwelijks plaats in het Nederlands debat.¹³

De inperkingen van de slavenhandel konden volgens Maarten Kuitenbrouwer in 'The Dutch Case of Antislavery' dan ook op veel weerstand rekenen. Hij stelt dat nieuwe humane en meer

⁷ Thomas, *The Atlantic Slave Trade*, 611.

⁸ Ibidem, 613.

⁹ Piet Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 199.

¹⁰ Alex van Stipriaan, *Surinaams Contrast: Roofbouw en overleven in een Caraïbische plantagekolonie 1750-1863* (Leiden, 1993), 2.

¹¹ Stipriaan, *Surinaams Contrast*, 31-32

¹² Ibidem, 38.

¹³ Drescher, *The long Goodbye*, 55-58.

economisch-rationele reguleringen van de slavenhandel en de slavernij, op veel weerstand stuiten onder Surinaamse planters en de afwezige eigenaren in Amsterdam. Daarnaast was er nauwelijks sprake van een abolitionistische gedachtegang binnen de Nederlandse overheid en samenleving door de langzame en graduele economische overgang en de achterstand in vormen van een collectieve samenleving ten opzichte van Groot-Brittannië en Frankrijk.¹⁴ Historicus Gert Oostindie bespreekt Drescher in zijn artikel 'Same old Song? Perspectives on Slavery and Slaves in Suriname and Curaçao'.¹⁵ Oostindie onderschrijft de status aparte van Nederland in het anti-slavernij verhaal en beschrijft dat er in de Nederlandse samenleving nauwelijks aandacht was voor Suriname. Nederlands-Indië was voor Nederland de belangrijkste kolonie en bracht financieel gezien ook het meeste op. Dit leidde tot een verwaarlozing van de Caraïbische koloniën. Het geen aandacht hebben voor de 'Neger' in de negentiende eeuw kan ook verklaart worden doordat er in de Nederlandse samenleving nauwelijks donkere mensen woonden. Doordat er in de negentiende eeuw nauwelijks rebellie in de kolonie ontstond, was dit een belangrijke periode van rust op de plantages. De kolonie kwam hierdoor nauwelijks in het nieuws en verwijderde zich zo verder van het Nederlands bewustzijn in het moederland.¹⁶

De Gemengde Rechtbanken worden in historische werken vaak genoemd in combinatie met de beginperiode van het abolitionisme in Europa. Er zijn nauwelijks grote artikelen geschreven over het functioneren van de rechtbanken zelf, hierop zijn er in de internationale literatuur drie uitzonderingen te benoemen. In 1966 schreef historica Leslie Bethell in *The Journal of African History* een artikel over de gemengde rechtbanken, waarbij ze in detail inging op het functioneren, het bureaucratisch apparaat en de efficiëntie van deze rechtbanken. Zij beschreef dat de rechtbanken in de tijd zelf al heftig werden bekritiseerd, er ontstonden grote verschillen tussen verschillende rechtbanken en bijna alle zaken moesten worden opgelost door middel van het lot. Hierbij werd bij een gelijkspel tussen de twee rechters een muntje opgegooid om tot een oordeel te komen.¹⁷ Het artikel beschreef een breed beeld van de gemengde rechtbanken waarbij vooral de Portugees- later Braziliaans-Britse rechtbank in breed perspectief staat. In het artikel werd de rechtbank in Paramaribo nauwelijks benoemd, waarbij alleen werd gesteld dat er in Sierra Leone 21 zaken waren behandeld en in Paramaribo één zaak. Zijn brengt in voetnoot achttien de conclusie dat 'de Nederlandse slavenhandel volledig was onderdrukt aan het eind van de jaren twintig'.¹⁸ In Nederland wordt er pas in de jaren zeventig veel aandacht besteed aan de gemengde rechtbank in Paramaribo door de dissertatie van de Nederlandse historicus Pieter Emmer. In zijn dissertatie *Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw* beschreef hij de werking van de Brits-Nederlandse gemengde rechtbanken in Sierra Leone en Paramaribo. Hoewel het werk zich vooral focuste op de economische effecten van de afschaffing van de slavenhandel, beschreef het werk ook de slechte relatie tussen de Britse en Nederlandse rechters, waardoor de rechtbank nog slechter ging functioneren.¹⁹ De illegale slavenhandel kon door de gemengde rechtbank moeilijk worden gestopt,

¹⁴ Maarten Kuitenbrouwer, 'The Dutch Case of Antislavery: late and Elitist Abolitionism', in: Gert Oostindie, *Fifty Years Later: Antislavery, Capitalism and Modernity in the Dutch Orbit* (Leiden, 1995), 67-88, alhier 67-68.

¹⁵ Gert Oostindie, 'Same old Song? Perspectives on Slavery and Slaves in Suriname and Curacao', in: Gert Oostindie, *Fifty Years Later: Antislavery, Capitalism and Modernity in the Dutch orbit* (Leiden, 1995), 143-178, alhier 143-144.

¹⁶ Oostindie, 'Same old song?', 146-147.

¹⁷ Leslie Bethell, 'The Mixed Commissions for the Suppression of the Transatlantic Slave Trade in the Nineteenth Century', in: *The Journal of African History* 7:1 (1966), 79-93.

¹⁸ Bethell, 'The Mixed Commissions', 84.

¹⁹ Pieter Emmer, *Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw* (Dissertatie, Universiteit van Amsterdam, 1974).

omdat de schepen niet onder een Nederlandse of Britse vlag voeren.²⁰ Problematisch was dat de Gemengde Rechtbank alleen eigen burgers mocht veroordelen.²¹ De rechtbank had in de eerste helft van de jaren twintig te maken met mensensmokkel door Franse slavenhandelaars, wat voor een groot deel gestopt werd door de verplichte registratie van slaven vanaf 1826.²² Emmer concludeerde, net zoals Bethell, de conclusie dat de illegale internationale slavenhandel aan het eind van de jaren twintig volledig verdwenen was. Hij voegde er aan toe dat er in de periode 1818-1826 de illegale slavenhandel door de Fransen werd voortgezet en dat vooral de verplichte registratie een eind maakte aan de illegale handel en niet de gemengde rechtbank. De Surinaamse historicus Siwipersad reageert in zijn boek *De Nederlandse regering en de afschaffing van de Surinaamse slavernij 1833-1863* met regelmaat op Emmer. Waar Emmer, volgens Siwipersad, de recessie vanaf 1773 een hoofdoorzaak vormde voor de verminderde slavenhandel, ziet hij vooral de maatregelen van gouverneur de Veer als oorzaak.²³ Daarnaast stelt Siwipersad dat de illegale slavenimporten vooral een voorzetting waren door de vraag van Surinaamse planters naar arbeiders. Dit is wat Emmer in zijn dissertatie over het hoofd had gezien volgens Siwipersad.²⁴ De frustratie van de Brits-Nederlandse rechtbank werd in 2012 door Jenny Martinez beschreven. Zij beschreef in haar boek *The Slave trade and the Origins of International Human Rights Law* een casus waarbij de Nederlandse kapitein van een slavenschip alle slaven, behalve één, aan land zet. Doordat de verdragen naar meerdere slaven verwees en niet naar één enkele slaaf, was hij niet in overtreding. De Nederlandse rechter en Britse rechter stonden hier lijnrecht tegenover elkaar, waarbij een derde Nederlandse rechter de kant van de Britten koos.²⁵ Dit is een voorbeeld dat laat zien dat de twee rechters eigenlijk constant elkaars tegenpolen waren. De Nederlandse rechter verkoos over het algemeen het Nederlandse belang boven het Britse belang. Waarbij de Britse rechter het belang van Groot-Brittannië boven die van Nederland stelde. Daarnaast beschreef Martinez dat de rechtbanken een voorbeeld van een juridisering van de nieuwe humanitaire realiteit in de Westerse samenleving, waarbij verschillende overheden samen- of tegenwerkten in het handhaven van het verbod op de slavenhandel. Een vroeg voorbeeld van een internationale rechtbank.²⁶

De Brits-Nederlandse Gemengde Rechtbank ter preventie van de slavenhandel was een volgens de literatuur een slecht functionerende rechtbank, ook in vergelijking met andere Gemengde Rechtbanken op het Amerikaanse continent. De rechtbank had te maken met weinig zaken, een sterke tegenstelling tussen de Britse en Nederlandse rechters en desinteresse voor de Surinaamse koloniale zaak in het moederland. Het geheel absentisme heeft grote invloed gehad op de Nederlandse omgang met de slavenhandel en de uiteindelijke afschaffing van de slavernij in 1863. Waarbij Nederland de slavenhandel lange tijd niet als problematisch ziet en door verdraaiingen van de regels, via de Franse Caraïben gewoon slaven laat importeren. De ideeën van Drescher, van Stipriaan en Oostindie lijken het verlate abolitionisme te verklaren, er was simpel gezegd sprake van grote

²⁰ Pieter Emmer, 'Abolition of the Abolished: The illegal Dutch Slave Trade and the Mixed Courts', in: Christine Bolt en Seymour Drescher, *Anti-Slavery, Religion and Reform: Essays in Memory of Roger Anstey* (Folkestone, 1980), 80-98.

²¹ Jozef Prabhudass Siwipersad, *De Nederlandse regering en de afschaffing van de Surinaamse slavernij 1833-1863* (Groningen, 1979), 45.

²² Charles Ralph Boxer, 'P.C. Emmer: Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw', in: *BMGN – Low Countries Historical Review* 91:2 (1976), 314-315.

²³ Siwipersad, *De Nederlandse Regering*, 46.

²⁴ *Ibidem*, 47.

²⁵ Jenny S. Martinez, *The Slave Trade and the Origins of International Human Rights Law* (Oxford, 2012), 68-69.

²⁶ Lauren Benton, 'The Slave Trade and the Origins of International Human Rights Law', in: *Victorian Studies* 56:1 (2013), 127-129.

desinteresse in de kolonie. Doordat de planters zich vooral in Holland bevonden, ontstond er geen collectiviteit met de kolonie en was er geen confrontatie met de Surinaamse koloniale zaak. Dit onderzoek zal de Gemengde Rechtbank en zijn relatie met de Nederlandse inperkingen van de slavenhandel verder onder loep nemen en door middel van primaire bronnen, de werking van de rechtbank verder uitlichten. Hierbij is het van belang om de krachten van invloed op de rechtbank verder te bekijken, zijn werking door middel van de primaire bronnen te verklaren en de gemengde rechtbank van een voetnoot naar een centraal onderzoeksobject te brengen.

Hoofdstuk een: Context van de Nederlandse Slavenhandel

De Nederlandse slavenhandel stond in de periode rondom 1815 voornamelijk onder Britse invloed. De bezetting van Nederlandse West-Indische koloniën door Engeland tijdens de Napoleontische oorlogen (1799-1815), leidde er toe dat de Nederlandse slavenhandel gedecimeerd werd. Het was voor de Nederlandse slavenhandelaren niet of nauwelijks meer mogelijk om slaven van Afrika naar Zuid-Amerika te halen. Hierdoor verlegde de handel zich van de trans-Atlantische vaart naar de Caraïbische vaart, dit wordt ook wel de kleine vaart genoemd.²⁷ Slaven van de Nederlandse eilanden werden naar Suriname gebracht om de plantage-economie aldaar te onderhouden. Dit werd na de incorporatie van het gebied in de Britse rijk, voortgezet door de Britse slavenhandelaren.²⁸

De omgang van Groot-Brittannië met de slavenhandel is economisch uit te leggen. Doordat Groot-Brittannië de slavenhandel afschafte in haar wereldomvattende rijk, was het voor hen uit een economisch standpunt belangrijk dat andere landen de slavenhandel ook afschafte. De slavenhandel leidde tot een nadelige concurrentiepositie voor de Britse plantagehouders en fabrikanten.²⁹ De landen mét slaven konden op een goedkopere wijze produceren en konden zo hun producten en grondstoffen goedkoper aan de man brengen. Het was daardoor voor het Britse Rijk zeer belangrijk dat de slavenhandel werd afgeschaft. Hierdoor kon de oneerlijke economische positie weer worden recht getrokken. In Europees perspectief stond de Nederlandse slavenhandel vooral in de lijn van de Britse slavenhandel, die via verschillende bilaterale verdragen met Europese landen de slavenhandel verbood.

De Nederlandse discussies rondom slavenhandel verschilden enorm met de discussies in het Britse Rijk. In Nederland werd de slavernij en slavenhandel, eind achttiende en begin negentiende eeuw, nog sterk verdedigde omdat het een sterk onderdeel was van de grondvesten van de Nederlandse welvaart. De koloniën, wereldhandel en het financiële bancaire systeem werden gezien als de pilaren van de Nederlandse rijkdom en publieke welvaart. De slavernij en de slavenhandel was logischerwijs een onderdeel van de pilaar van wereldhandel. Daarnaast was deze periode vooral een periode van economisch en nationaal verval.³⁰ Het nieuwe Nederlandse koninkrijk was zijn positie, na de verloren vierde Engels-Nederlandse oorlog, in de wereld verloren en verlangde heimelijk terug naar het Nederland van de Gouden Eeuw. De slavenhandel werd gezien als een belangrijk onderdeel van deze welvaart. De slavenhandel werd gezien als een belangrijk onderdeel van deze welvaart. Het idee leefde dat die niet kon worden aangepakt, omdat daarmee de Nederlandse welvaart zou worden ondermijnd.³¹ De slavenhandel werd zelfs in de meeste revolutionaire periode van de Nederlandse geschiedenis ten tijde van de Bataafse Republiek (1795-1801) niet aangepakt. Uit notulen van 27 en 18 april 1797 bleek dat de nationale vergadering hier zich niet aan wilde branden. Dit werd besloten aan de hand van een precedent, waarbij de Franse Nationale Conventie in 1794 de slavenhandel en slavernij plotseling afschafte. Hierdoor ontstond de grootste slavenopstand aller tijden op het Franse

²⁷ Postma, Johannes Menne, *The Atlantic Slave Trade* (Gainesville, 2003), 70-71.

²⁸ Postma, Johannes Menne, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade 1600-1815* (Cambridge, 1990), 288-289.

²⁹ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 188-190.

³⁰ Postma, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade*, 291-294.

³¹ Angelie Sens, 'Dutch Antislavery Attitudes in a Decline-Ridden Society 1750-1815', in: Gert Oostindie, *Fifty Years Later: Antislavery, Capitalism and Modernity in the Dutch Orbit* (Leiden, 1995), 89-104, alhier 94.

eiland Saint-Dominique. Daarnaast moesten de in al een moeilijke positie verkerende slaveneigenaren en handelaren, niet tegen de borst worden gestoten.³²

De Nederlandse parlementsleden keken liever de kat uit boom in de discussies rondom de slavenhandel. Zij zagen zichzelf niet in de positie om een vooruitstrevende rol te spelen in Europa. Als voorbeeld werd ook de jonge Amerikaanse natie aangehaald, het Amerikaanse congres had de slavenhandel verboden in de grondwet. Dit werd alleen openlijk genegeerd door de zuidelijke staten, dus het zou weinig tot geen zin om er bepalingen over aan te nemen, zo dacht ook het Nederlands parlement.³³ Zoals de zuidelijke generaal Charles Pinckney stelde in 1808: *'Dit land is niet in staat om te worden gecultiveerd door blanke mensen... Negers zijn voor dit land als rauwe grondstoffer voor een ander land... Geen planter kan zijn lang bewerken zonder het gebruik van slaven'*.³⁴ Deze uitspraak toont de algehele tendens over de waarde van de zwarte mens, ze stellen niet meer voor dan grondstoffen.

De trans-Atlantische slavenhandel werd toch door koning Willem I in 1814, als geste naar Groot-Brittannië, afgeschaft. Het parlement had op dat moment nog niet het recht hier zich over uit te spreken. De rol van koning Willem I in het afschaffen kan gezien worden als vooral een persoonlijk besluit en een diplomatiek pragmatische oplossing. Door samen te werken met Groot-Brittannië verkreeg de koning de Britse steun voor zijn koningschap en de creatie van een Groot-Nederlands koninkrijk op een zeer strategische plek in Europa.³⁵ In Groot-Brittannië werd in 1807 besloten de slavenhandel af te schaffen, vanwege grote morele bezwaren tegen het vervoeren van mensen van het ene continent naar het andere. Economisch gezien sneden de Britten zich hiermee zichzelf in de vingers, zonder een wereldwijd verbod kwamen de Engelse planters tegenover hun niet-Engelse collega's in een nadelige positie te zitten. De Engelse planters hadden door het verbod op de trans-Atlantische slavenhandel te kampen met een ernstig tekort aan arbeiders. Dit was in de koloniën van de andere Europese landen nog niet aan de orde.³⁶ De afschaffing van de slavenhandel vanaf 1814 leidde tot een wildgroei aan illegale slavenhandel in Suriname. Fransen, Amerikanen en Portugezen slavenhalers verkochten slaven aan de Surinaamse planters, hierbij werden verschillende regels in het verdrag omzeild. Zo was de handel op de kleine vaart niet volledig verboden, Surinaamse planters hadden een uitzondering geëist voor de inter-Caraïbische vaart. Hierdoor mocht er met landen worden gehandeld die de slavenhandel nog niet hadden afgeschaft.³⁷ Het werd daarom door de Britten belangrijk geacht om zo spoedig mogelijk afspraken te maken met verschillende Europese landen over de slavenhandel.³⁸ Het verdrag van 1814 zou uiteindelijk gevolgd worden door aanvullende verdragen die Groot-Brittannië meer macht zouden geven in hun strijd tegen de illegale slavenhandel.³⁹ De afschuw tegenover de slavenhandel was in Nederland dan ook geen groot probleem binnen het parlement en de samenleving, wat voor een groot deel cultureel en economisch bepaald was door het verleden met de Gouden Eeuw zoals hierboven vermeld.

³² Piet Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel 1500-1850* (Amsterdam, 2000), 186-187

³³ Hugh Thomas, *The Slave Trade: the history of the Atlantic Slave Trade 1440-1870* (New York, 1997), 500.

³⁴ Hugh Thomas, *The Slave Trade*, 501.

³⁵ Postma, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade*, 290.

³⁶ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 188.

³⁷ Alex van Stipriaan, 'Suriname and the Abolition of Slavery', in: Gert Oostindie, *Fifty Years Later: Antislavery, Capitalism and Modernity in the Dutch Orbit* (Leiden, 1996), 117-142, alhier 128.

³⁸ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 189.

³⁹ Thomas, *The Slave Trade*, 610-611.

De angst voor het verval van de Nederlandse welvaart door het afschaffen van de slavenhandel was een belangrijk argument in de Nederlandse anti-abolitionistische retoriek. Waarbij het als een aanval werd gezien op de pilaren van het Nederlandse koninkrijk en waarschijnlijk ook op God. Belangrijke andere retoriek was de religieus geënte 'humanitaire' kant van de slavenhandel. Volgens dit argument hielp Nederland de Afrikaanse mens door ze van dat continent naar Zuid-Amerika te brengen. Het was niet Nederland die de Afrikanen tot slaaf had gemaakt, dat werd gedaan door medebewoners van het continent, het niet vervoeren van de Afrikanen zou hun lot alleen maar verergeren.⁴⁰ Soortgelijke argumenten waren dat Afrika nooit al zijn mensen kon voeden en dat ze hierdoor werden geholpen, daarnaast zouden slaven met regelmaat de Europeanen bedanken voor de overtocht en het bijeenhouden van de slaven.⁴¹ Dit soort retoriek werd door de bekende Nederlandse abolitionist Pieter Vreede al vroeg de kop ingedrukt. Hij kon niet begrijpen dat mensen dachten dat de tot slaaf gemaakte Afrikaan werd gered door het naar Zuid-Amerika te verschepen en vroeg zich af of de mensen van de Nationale Conventie in 1794 beseftte dat de Afrikaan een mens was.⁴² Het missen van een grote abolitionistische pressiegroep kan te wijten zijn aan de gedachte van een ver-van-mijn-bed-show. Een groot deel van het land bleef verknocht aan het plantage-systeem in Suriname, waarbij het afschaffen van alleen de slavenhandel en niet de slavernij, een compromis kon bieden voor de abolitionistische minderheid.⁴³ Doordat de Nederlandse economie en samenleving in de negentiende eeuw algeheel stagneerde, kan het ontbreken van een abolitionistische pressiegroep kunnen worden verklaard. Wanneer we dit vergelijken met het Britse abolitionisme, is Nederland in zijn abolitionistische gedachten rijkelijk laat.

In Groot-Brittannië zien we al vanaf het midden van de achttiende eeuw grote abolitionistische debatten plaats vinden, waarbij de fabrikanten een grote groep vormden onder de tegenstanders. Volgens Samuel Drescher is dit te wijten aan de veranderingen in de Britse samenleving en economie, waar de economie met een meer industrieel karakter.⁴⁴ Het Britse parlement besloot door toedoen van William Wilberforce (1759-1833) tot het afschaffen van de slavenhandel. Hij beschreef de handel als het '*grootste kwaad*'. Uiteindelijk werd er in kleine stappen de handel verboden, waarbij eerst in 1788 met de wet van Dolben de condities op de slavenschepen werden verbeterd. Hierbij werd besloten dat er maximaal vijf slaven voor iedere drie ton mocht worden vervoerd, daarnaast moest er een professionele chirurg en kapitein aan boord zijn. In 1792 besloot het parlement tot het verbieden van de slavenhandel, alleen werd dit door het Britse Hogerhuis tegen gehouden. Door de intensieve oorlog met Frankrijk, kwam het verbod op de lange baan te staan, maar er werd in 1807 uiteindelijk toch tot de beslissing over gegaan.⁴⁵ Toch was de Britse economie voor een groot deel afhankelijk van de producten gemaakt door plantagehouders met slaven, in 1803 was maar acht procent van de katoenimport uit zogenaamde 'vrije' landen.⁴⁶ De slavenhandel nam rondom de afschaffing in Groot-Brittannië nauwelijks af. Tussen 1798 en 1807 werden er 238 slavenschepen naar Afrika gestuurd,

⁴⁰ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 188; Sens, 'Dutch Antislavery Attitudes', 94.

⁴¹ Postma, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade*, 292.

⁴² Ibidem, 291.

⁴³ Ibidem, 294.

⁴⁴ Drescher, Samuel, 'The Long Goodbye: Dutch Capitalism and Antislavery in Comparative Perspective', in: *The American Historical Review* 99:1 (1994), 44-69.

⁴⁵ Johannes Postma, *The Atlantic Slave Trade* (Gainesville, 2003), 67.

⁴⁶ Thomas, *The Slave Trade*, 540.

waarbij er tussen 1798 en 1802 gemiddeld 37.068 slaven werden verscheept per jaar. Tussen 1802 en 1807 werden er wel minder slaven vervoerd, maar waren het er nog wel 25.953 per jaar.⁴⁷

Het verbeteren van het welzijn van de slaven, kwam uiteindelijk niet alleen vanuit abolitionistische retoriek. Het was voor Suriname uiterst belangrijk dat het demografisch tekort werd opgelost. Het constant aanvoeren van slaven werd in de Franse tijd bemoeilijkt doordat Groot-Brittannië de koloniën had veroverd. Het hoge sterftecijfer en lage geboortecijfer van Surinaamse slaven moest worden opgelost door de slaven beter te behandelen. Dit werd gemotiveerd vanuit een 'gezond eigenbelang' van vooral winst maken en dat was volgens Sens ook kenmerkend voor de Nederlandse handelsgeest.⁴⁸ Het economisch belang van de slavenhandel in de vroege negentiende eeuw is te betwisten. Rond 1800 bedroeg de bijdrage van de slavenhandel en de slavernij aan het nationaal inkomen rond de 300 miljoen gulden. Van deze 300 miljoen gulden werd ongeveer 20 miljoen verdiend met handel en investeringen in Oost- en West-Indië. Dit bedrag bestond wel uit puur de verdiensten binnen de slavenhandel, waarbij dus ook de plantagehandel, het vervoer, de goudhandel en die bijbehorende diensten werden meegerekend.⁴⁹ De handel in slaven was economisch gezien geen vetpot, en bestond vaak uit kleine winsten en grote verliezen. Daarnaast was het de handel zeer moeilijk te voorspellen, de winst uit investeringen in de Nederlandse slavenhandel zouden uit ongeveer vijf procent bestaan. Uiteindelijk maakte maar een klein groep van handelaren, scheepswerven en overslagbedrijven winst door de slavenhandel. De indirecte winst was veel groter, waarbij de Nederlandse handel van een groot deel afhankelijk was van de gratis productiekrachten en de goedkope bewerkingsstoffen. De grote massa profiteerde indirect uit de slavenhandel. Koffie en suiker zouden voor de menselijke consumptie veel duurder uitgevallen zijn zonder het gebruik van slaven uit de koloniën.⁵⁰ De slavenhandel zelf had dus weinig invloed op de binnenlandse economie, maar het speelde een integrale rol in het Nederlandse economische systeem.⁵¹

Nederland had tussen 1790 en 1815 nauwelijks een abolitionistische pressiegroep in de samenleving. Doordat er geen economisch of morele pressiegroepen waren moest de overheid zelf de beslissing maken om de slavenhandel tegen te houden. Uiteindelijk besloot Koning Willem I uit pragmatische en diplomatieke overwegingen de slavenhandel te verbieden, een sterke partner voor het nieuwe koninkrijk was voor hem belangrijker. De winsten voor de slavenhandel in deze periode laten zich moeilijk berekenen, het is onvoorspelbaar en er is maar een kleine groep die er direct winst uit haalt. De winst voor de Nederlandse samenleving was groter, producten die veelvuldig worden gebruikt zoals koffie en suiker waren goedkoper doordat er nauwelijks arbeidskosten zijn. De kosten bestonden vooral uit het vervoer en de verwerking in de pakhuizen.

De Nederlandse overheid had nauwelijks invloed op het verdrag tussen de Koning en Groot-Brittannië, daarnaast was het vooral beleid om de verschillende groepen niet te veel tegen het hoofd te stoten. De Amsterdamse absente plantage-eigenaren, de werkzame mensen in de Zeeuwse scheepvaartindustrie en de Surinaamse planters waren groepen met politieke invloed. Het verdrag van 1814 bleek uiteindelijk niet werkzaam, illegale slavenhandel floreerde na de Napoleontische oorlogen en de Gemengde Rechtbanken werden vanaf 1815 gemeengoed in het beleid rondom anti-

⁴⁷ Ibidem, 541.

⁴⁸ Sens, 'Dutch Antislavery Attitudes', 95.

⁴⁹ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 173.

⁵⁰ Ibidem, 178.

⁵¹ Postma, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade*, 302.

slavenhandel. De additionele verdragen werden ook parlementair besproken en maakten, voor Nederlandse begrippen, nieuwe discussies los over de rol van de slavenhandel. In de loop der tijd moest het parlement zich meerdere malen buigen over de verdragen tussen Nederland en Groot-Brittannië en additionele artikelen, hierbij kon de argumentatie nauwlettend worden gevolgd in de parlementaire handelingen. De rol van Groot-Brittannië in de uiteindelijke binnenlandse politiek werd hierbij door de Nederlandse parlementariërs ook besproken. Deze veranderingen ten aanzien van het Nederlands beleid op de slavenhandel zullen in het volgend hoofdstuk worden besproken.

Hoofdstuk twee: De Brits-Nederlandse verdragen en het parlement

De Nederlandse omgang met de slavenhandel is voor een groot deel beïnvloed door verschillende verdragen met het Verenigd Koninkrijk. Er werden in deze verdragen internationale afspraken gemaakt om de slavenhandel te beperken en algeheel te verbieden. Voor Nederland werden deze verdragen ondertekend en bekrachtigd door Koning Willem I, waarbij ten tijde van het eerste verdrag uit 1814 nog geen sprake was van een functionerend parlement. De koning kon in 1818, 1823 en 1824 niet meer om het parlement heen en er werd dan ook stevig gediscussieerd over de handel, de gevolgen voor de Nederlandse economie en de relatie tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Deze verdragen zijn een belangrijk onderdeel van de Nederlandse afschaffingsgeschiedenis. De context van deze verdragen, de inhoud en het debat zullen in dit hoofdstuk uitvoerig worden behandeld. De focus wordt gelegd op het Nederlands parlement, aangezien dit instituut in de loop van de negentiende eeuw steeds meer macht en zeggenschap kreeg in Nederland. Eventuele briefwisselingen tussen koning Willem I en de Engelse regering worden binnen de kaders van dit onderzoek niet behandeld.

Groot-Brittannië besloot in 1807, na een lange parlementaire discussie, om de slavenhandel binnen het Britse Wereldrijk te verbieden. Het verbieden van de slavenhandel bracht het land deels in de problemen, in de eerste plaats worden hun eigen producten duurder doordat ze in toenemende mate door betaalde krachten werden verbouwd. Ten tweede ontstond, in de ogen van het Verenigd Koninkrijk, een oneerlijke concurrentiepositie tussen hen en landen die zich nog wel in de slavenhandel mengden. Nederland besloot pas onder druk van het Verenigd-Koninkrijk de trans-Atlantische slavenhandel een halt toe te roepen.

Het einde van de Napoleontische Oorlogen was eigenlijk het startpunt voor de Britse inmenging in de Nederlandse slavenhandel. In 1814 ondertekenden Nederland en Groot-Brittannië het Verdrag van Londen waarmee het einde van de Napoleontische Oorlog officieel werd. Dit verdrag regelde niet alleen de vrede tussen de twee naties, maar ook de teruggave van verschillende Nederlandse koloniën door Groot-Brittannië. In de Franse Tijd (1795-1813) werd Suriname tweemaal bezet door het Britse Rijk. Deze bezettingsperiode van Suriname duurde van 1799 tot 1802 en van 1803 tot 1814. Het verdrag van 1814 kan gezien worden als het beginpunt van de beperkingen op de slavenhandel door Nederland, een totaalverbod zou pas in 1818 worden ingesteld.⁵²

In het vredesverdrag tussen het Verenigd Koninkrijk en het nieuwe Nederlandse koninkrijk, werd er expliciet een afspraak gemaakt over de Nederlandse inperking van de trans-Atlantische slavenhandel.⁵³ Er werd bepaald dat Nederlandse slavenhalers het recht werd ontnomen om een tussenstop te nemen in Britse havens, daarnaast werd er besloten dat Nederland serieus stappen zou gaan nemen tegen de slavenhandel. Hierdoor werd Nederland gedwongen tot parlementaire stappen te ondernemen met als uiteindelijk gevolg het opheffen van de handel. Zoals al vermeld waren deze stappen van koning Willem I pragmatisch te noemen. Het verzekerde hem van een verbond met het Britse koninkrijk, waardoor een deel van het koloniale rijk in Nederlandse handen bleef én de stadhouder koning kon worden van één verenigd Groot-Nederland.⁵⁴

⁵² Zie voor het verdrag van 1818 bijlage 1.

⁵³ Victor Bulmer-Thomas, *The Economic History of the Caribbean Since the Napoleonic Wars* (Cambridge, 2012), 54.

⁵⁴ Postma, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade*, 290.

Het traktaat van 1818 kan als een voorzetting worden gezien van het beleid van 1814, Nederland had in dat jaar onder druk van Groot-Brittannië besloten om binnen vijf jaar de trans-Atlantische slavenhandel een halt toe te roepen. De handel werd in 1818 door middel van dit grotere verdrag met het Britse koninkrijk stopgezet. Het verdrag werd op 4 mei 1818 in Den Haag gesloten en ook uitvoerig besproken in het parlement. Het uitgebreide verdrag bestaat uit drie delen, in de eerste plaats kwamen artikelen aan bod die de slavenhandel stop moesten zetten, waarbij ook afspraken werden gemaakt tussen Nederland en Groot-Brittannië over elkaar havens en schepen. Ten tweede kwamen er instructies aan bod voor Nederlandse en Britse marineschepen, zij mochten op volle zee elkaars schepen controleren op illegale handelswaar. In de laatste plaats kwam in artikel zeven de Gemengde Rechtbanken aan bod, deze Brits-Nederlandse rechtbanken werden ingesteld in Sierra Leone en Paramaribo. Het hof in Afrika zal dienst gaan doen als algemene rechtbank voor meerdere koloniserende landen, terwijl de rechtbank in Suriname zich hoofdzakelijk zou gaan bezighouden met de Nederlandse en Britse schepen in Guyana.⁵⁵ De rechtbank verkreeg in het verdrag een zuiver rechterlijke bevoegdheid. De rechters mochten uitsluitend Engelse en Nederlandse onderdanen berechten, waarbij ze alleen recht mochten spreken over overtredingen op het verbod op de trans-Atlantische slavenhandel.⁵⁶

Het verdrag werd op 12 april 1818 in de Nederlandse Tweede Kamer besproken en er ontstonden grote meningsverschillen tussen de afgevaardigden van de zuidelijke Nederlanden en de noordelijke Nederlanden.⁵⁷ De zuidelijke Nederlanders waren ontstemd over de Nederlandse inbreng in de slavenhandel en spraken hier dan ook hun afschuw over uit. Het uitspreken tegen de slavenhandel door de zuidelijke Nederlanders toont een mentaliteitsverschil aan binnen het nieuwe koninkrijk. Een aantal parlementsleden uit de noordelijke Nederlanden schaamden zich voor het slavernijverleden en probeerden de andere parlementsleden er van te overtuigen dat de handel al vóór de Franse inval tot het verleden was gaan behoren.⁵⁸ Dit was gedeeltelijk waar, de Franse inval had inderdaad gezorgd voor een flinke terugslag in de Nederlandse handel, de koloniën waren immers door de Britten bezet. Het is toch voor te stellen dat de handel niet tot het verleden was gaan behoren wanneer de koloniën in Nederlandse handen waren gebleven, er waren namelijk geen indicaties dat de Republiek de handel zou gaan opheffen. De handel was juist in de tweede helft van de achttiende eeuw verbreed, waarbij de West-Indische Compagnie het alleenrecht op de slavenhandel had verloren.⁵⁹

De Nederlandse Tweede Kamer debatteerde op 12 november 1818 over de gevolgen van het verdrag, de slavenhandel was voor velen een zwarte maar doch belangrijke periode in de erfenis van de Republiek. In de discussie werd al vrij snel duidelijk dat het parlement nauwelijks een rol van betekenis kon spelen, het verdrag was door de koning bepaald en al besproken met andere Europese mogendheden. Zo sprak de heer Van Hogendorp: *'De afschaffing is dus eenmaal daargesteld; er valt daarover niet meer te raadplegen, en wij hebben slechts te handelen over de meest geschikte middelen, om de uitvoering daarvan te verzekeren.'*⁶⁰ Van Hogendorp sprak over de kenmerken van het verdrag

⁵⁵ *Brits-Nederlands verdrag (4 mei 1818)*, in: *Nationaal Archief Den Haag*, 1.05.11.11:55:0457-1.05.11.11:55:0480.

⁵⁶ Jozef Prabhudass Siwipersad, *De Nederlandse regering en de afschaffing van de Surinaamse slavernij 1833-1863* (Groningen, 1979), 46.

⁵⁷ *Handelingen Tweede Kamer*, negende zitting (12 november 1818)

⁵⁸ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 189.

⁵⁹ Postma, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade*, 287-288.

⁶⁰ *Handelingen Tweede Kamer*, negende zitting (12 november 1818), pagina 16-24, alhier 18.

en de verregaande concessies die de Nederlandse staat moet doen aan Groot-Brittannië. Het traktaat tussen de twee naties werd eenzijdig genoemd. Zoals de heer Kemper later stelde: *'De wederkeerigheid tussen de twee naties is niet gelijk, waarbij het volk vernedert en verwaarloost wordt.'*⁶¹ Het laat zien dat het verdrag of traktaat tussen de twee naties niet met volledige instemming werd aangenomen. Het verdrag had zijn goede kanten, het afschaffen van de slavenhandel werd moreel ondersteund, alleen de strafeisen en de richting van het verdrag werden bekritiseerd door de Kamerleden. Zo ging de Nederlandse wetgeving op een aantal punten verder dan de Britse wetgeving, de strafeis voor assuradeurs en makelaars was hoger. Zij konden naast een strafeis van twee jaar, ook nog al hun patenten verliezen. Dit was volgens verschillende Kamerleden buitensporig en het zou tegen het idee van wederkerigheid in gaan.⁶² Interessant is dat er in dit debat ook over de afschaffing van de slavernij werd gesproken. De afschaffing diende zich redelijkerwijs op langzame wijze te voltooien, dit werd beargumenteerd vanuit een vrijheidsprincipe. Zo stelde het Zuid-Nederlandse Kamerlid Nagelmaekers dat hij *'met een zeer scherp gevoel van dankbaarheid aan de Majesteit en andere vorsten om het snode verkeer te stoppen, uitgevonden door een smerige hebzucht van een schaamtevolle mensheid'*.⁶³ Daarnaast werd door de heer Van Panhuys gesproken: *'Als de slavenhandel, waarvan de barbaar Gonzales in 1434 het eerste en dodelijke voorbeeld gaf, lange tijd de schande was van de mensheid, de afschaffing van dit afschuwelijke verkeer door de meest geciviliseerde mensen van Europa, is een van de mooiste triomfen van de christelijke filosofie.'*⁶⁴

De Gemengde Rechtbank werd maar eenmaal besproken in de parlementaire discussie. De heer Bijleveld sprak over de Rechtbank louter in algemene zin. Deze rechtbank, zou naar de mening van de heer Bijleveld, in de wet een zeer duidelijke bepaling moeten vinden op basis waarvan zij zouden kunnen beoordelen of de papieren die het transport vergezellen, in de door de wet voorgeschreven vorm zijn. De wet moet in dat opzicht geen twijfel laten bestaan wat de juiste papieren zijn, anders zou dit de smokkel alleen maar kunnen laten toenemen. Doordat dit volgens hem niet goed ingekapseld was, ontstond er nu nog veel onduidelijkheid over de kracht van de rechtbank en was er een leemte in de wet ontstaan.⁶⁵

Dat het verdrag niet voldeed werd duidelijk tussen 1818 en 1826, de mensensmokkel nam toe door voornamelijk Franse en Portugese slavenschepen. De slavenhandel werd dan wel verboden, maar voor het functioneren van de slavernij bleven nieuwe arbeiders nodig. Dit leidde er toe dat er nieuwe additionele verdragen nodig waren om de leemtes in het oude verdrag op te lossen. De nieuwe verdragen van 1822 en 1823 namen verdere maatregelen tegen de slavenhandel. De Engelse marine had de behoefte aan een ruimere omschrijving van het begrip 'illegale slavenhandel'.⁶⁶ Dat het Engels diplomatieke apparaat werd ingeschakeld om de nieuwe additionele artikelen te schrijven, toont al aan dat er vanuit Nederland weinig bereidheid was. De verdragen werden vanuit Engels perspectief gecommandeerd aan de Nederlandse politiek. De Britse marine verkreeg verregaande machten om Nederlandse en Britse schepen te controleren op illegale handel. Er werd een lijst gemaakt met verschillende indicaties dat een schip voor slavenhandel werd gebruikt. Wanneer er aan een van de

⁶¹ Ibidem, 21.

⁶² Ibidem, 17-18

⁶³ Ibidem, 19.

⁶⁴ Ibidem, 16.

⁶⁵ Ibidem, 19.

⁶⁶ Emmer, *De Nederlandse slavenhandel*, 189.

indicaties werd voldaan, dan mocht de Britse marine het schip vorderen. Indicaties van slavenhandel waren:

1. luiken voorzien van open roosters, in plaats van dichte luiken zoals gebruikelijk in koopvaardij schepen.
2. meer afdelingen voor schotten in het ruim of dek, dan noodzakelijk voor handelsvaartuigen.
3. aan boord hebben van een reserveplank, hetzij feitelijk in die vorm aangebracht of geschikt om gemakkelijk een tweede of beweegbaar dek of slavendek te leggen.
4. aan boord hebben van boeien, bouten of handboeien.
5. aan boord hebben van een onredelijke hoeveelheid water in vaten of in tanks, meer dan voldoende voor de consumptie van haar bemanning als koopvaardij schip.
6. aan boord hebben van een onredelijke hoeveelheid water in vaten of in tanks. Dit is toegestaan alleen wanneer het havenkantoor toestemming heeft gegeven, dat het extra water wordt gebruikt voor het vervaardigen van palmolie.
7. aan boord van een groter aantal kuipen of kinderen dan nodig voor het gebruik van haar bemanning, als een koopvaardij schip.
8. aan boord zijn van twee of meer koperen boilers, of zelfs van een onredelijke maat, groter dan nodig voor het gebruik van haar bemanning als koopvaardij schip.
9. aan boord hebben van een onredelijke hoeveelheid rijst of farinha (bloem van de maniok van Brazilië, of van cassada) of maïs, buiten enige waarschijnlijke vereiste voorziening voor het gebruik van haar bemanning, die niet op het manifest wordt ingevoerd als onderdeel van de lading.⁶⁷

Bovenstaande amendementen waren uiterst belangrijk voor het Gemengd Gerechtshof. In 1818 werd er een basis gelegd voor de jurisprudentie, terwijl deze additionele artikelen de mazen in de wet konden oplossen⁶⁸. De rechtbank kon door deze artikelen op grotere schaal schepen op de Atlantische Oceaan onderzoeken. Deze artikelen hebben dan ook geleid tot de enige behandelde zaak van het Gerechtshof, waarbij de bemanning van het schip *Nueve of Snauw* in 1823 werd veroordeeld. Opvallend is dat pas in 1824 in de Tweede Kamer over deze nieuwe artikelen werd gediscussieerd, terwijl de Britse marine veel meer macht op zee hiermee kreeg. Waarschijnlijk waren de Tweede Kamerleden bewust van de problemen met de smokkelarij op de Atlantische oceaan, daarnaast waren er in de afgelopen jaren geen Nederlandse schepen meer gevorderd. De Nederlandse slavenhandel lag voor een groot deel stil en er werd vooral gebruikgemaakt van andere mogelijkheden, die de slaven via Brazilië of de Caraïben binnen brachten. Daarnaast waren de Nederlandse parlementsleden zich waarschijnlijk wel bewust van de belangrijke invloed van het Britse Rijk.⁶⁹

In de Tweede Kamer, geheel in het Frans, werden opmerkingen gemaakt over de vernieuwde Nederlandse geest. De heer De Visscher de Celles sprak over een Nederlandse en Europese geestelijke verandering. Dertig jaar geleden werden mensen nog bekritiseerd op hun opvatting vóór de afschaffing van deze afschuwelijke handel, nu werden mensen bekritiseerd wanneer zij pleitten voor een voortzetting. Hij zag in dat er hiervoor nog geen enkel schip was behandeld door het Gemengde

⁶⁷ *Additionele artikelen voor de preventie van de slavenhandel* (31 december 1822, 25 januari 1823), in: Nationaal Archief Den Haag, 1.05.11.11:55:0481 tot 1.05.11.11:55:0489.

⁶⁸ Zie voor de additionele artikelen bijlage 2.

⁶⁹ Emmer, *De Nederlandse slavenhandel*, 190.

Gerechtshof, maar hoopte dat de waakzaamheid nu zou toenemen.⁷⁰ De heer de Stassaart sprak met grote woorden over de koning: *‘Desalniettemin lijkt het erop dat de wet van 20 november 1818 niet voldoende was om het kwaad te stoppen: vandaag wordt ons gevraagd de straffen te versterken en maatregelen te nemen die minder gemakkelijk ontsnappen. Ik wil beslist niet tegen deze nieuwe disposities zijn, en ik juich evenals iedereen de filantropische opvattingen van onze verheven Vorst toe.’*⁷¹ De ‘filantropische opvattingen’ van de Nederlandse vorst kunnen vergeleken met de Europese context genuanceerd worden. De Nederlandse vorst had weinig in de melk te brokkelen en zocht vooral een sterke bondgenoot. Of de vorst echt daadwerkelijk begaan was met het leed van de slavenhandel, is niet of nauwelijks te beargumenteren. Interessant is dat de kritiek op de handel in het debat sterk werd aangewakkerd door het parlamentslid Van Alphen. Hij kwam met cijfers over de toegenomen handel tussen verschillende Europese naties. Zo stelde hij dat er in 1822 3.484 slaven omkwamen tijdens het transport van Rio de Janeiro naar Suriname. Hij maakte ook notie van de handel vanuit Cuba, vanuit waar zo’n 100.000 slaven tussen 1820 en 1821 zouden zijn verscheept en verhandeld. De afschaffing van de handel door verschillende naties zou hebben geleid tot een verhoging van de prijzen en tot meer smokkel van slaven. Volgens hem werd het arme menselijke ras nog vele malen “geofferd aan de rinkelende soorten”. Hij voegde hieraan toe dat het lot van de negers, die worden gekocht en vervoerd, werd verergerd; dat het lot van de negers in de koloniën het voorwerp was van veel welwillendheid en van pogingen om het te verbeteren, maar dat gedeeltelijke opstanden, algemene angsten door de te haastige vergissing van ideeën over vrijheid overal zijn.⁷² Volgens Van Alphen was er maar één mogelijkheid om het lot van de mens te verbeteren, het verbieden van de slavernij zou in het licht van menselijke vrijheid en het christendom de beste optie zijn. De menselijke handel zal altijd doorgaan zolang er vraag en aanbod is. Volgens van Alphen is het aan de koning om te beslissen of de strafeisen zwaar genoeg zijn, het Kamerlid gaat uit van de ‘pure’ en ‘nobeles’ motieven van de vorst. Van Alphen voegde nog toe dat: *‘we plechtig moeten erkennen dat het christendom de enige basis is voor gelijkheid en redelijke vrijheid; dat deze principes in wezen de slavernij verbieden; dat wil zeggen dat overal de verkoop, de aankoop en het transport van slaven in essentie piraterij is.’*⁷³

De verandering van de Nederlandse moraal in de slavenhandel laat zich mooi tonen door bijdrage van Kamerlid Liefmans. Hij stelde in een korte speech dat hij er van overtuigd was dat niemand de handel in negerslaven niet als een misdaad beschouwde, waaraan de strengste straffen verbonden zouden moeten zijn. In zijn concluderende zin gaat hij nog verder: *‘Deze beruchte handel, deze verfoeilijke misdaad, laat geen modificatie toe; er is geen schuldgraad; degene die het ooit heeft gedaan, verdient dezelfde pijn als degene die het doet. De moordenaar wordt gestraft voor een enkele moord als voor velen.’*⁷⁴

Na de analyse van bijdrages van Tweede Kamerleden over afschaffing van de Nederlandse slavenhandel kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Voorop gesteld moet worden dat het Nederlandse parlement tot 1848 geen enkele macht had ten opzicht van bilaterale verdragen. Er konden geen veranderingen aan de verdragen worden gedaan en het parlement kon zoals vele malen

⁷⁰ *Handelingen Tweede Kamer*, achttiende zitting (18 december 1824), 90 – 95, alhier 91.

⁷¹ *Handelingen Tweede Kamer*, achttiende zitting (18 december 1824), 92.

⁷² *Handelingen Tweede Kamer*, achttiende zitting, 92-93.

⁷³ *Ibidem*, 93.

⁷⁴ *Ibidem*, 93.

tijdens debatten werd genoemd, alleen maar goedkeuren. Uit de analyse dat de Nederlandse moraal ten opzichte van de slavenhandel langzaam veranderde, maar in 1824 een ommekeer kent. Nederland zag zichzelf samen met Groot-Brittannië als koploper in het slavernijdebat. Zoals het Kamerlid De Stassaart stelde: *“Wij waren immers de eerste op het vaste continent en dat had onze nobele Vorst voormekaar gekregen”*.⁷⁵ In het begin bleven Tweede Kamerleden ondanks het veranderende moraal wél oog houden voor de Nederlandse mannen die geld verdienden aan de slavenhandel. In het debat in 1818 over het grote traktaat tussen de twee naties waren veel parlementsleden niet te spreken over de hoge straffen voor bijvoorbeeld makelaars en assuradeurs. Daarnaast zou er sprake zijn geweest van een verschil in wederkerigheid. Het verdrag zou Nederland benadelen ten opzicht van Groot-Brittannië en dit werd dan ook hevig bekritiseerd, het leidde er zelfs toe dat een klein aantal parlementsleden tegen het verdrag stemden. De strafeisen waren te hoog en het verdrag zou de Nederlandse plantagebezitters onnodig bestraffen. In 1824 vond de omslag plaats van het Nederlands moraal rondom de slavenhandel. In een debat uit dat jaar blijkt dat de Tweede Kamerleden zich volledig tegen de slavenhandel uitspreken. De Nederlandse handel was sterk afgenomen, maar de smokkel toegenomen. Suriname was afhankelijk van de slavenhandel en vele smokkelaars speelden hier handig op in. De handel werd heviger en bruter, dit leidde in het Nederlandse parlement tot uitspraken over de afschaffing van de gehele slavernij. De mensenhandel zou niet zichzelf stopzetten, wanneer er altijd vraag en aanbod is. De strafeisen konden niet hoog genoeg worden en wie zichzelf als een pure christen zag, kon niet anders deze handel van de hand wijzen. De Gemengde Rechtbank, kwam in deze periode niet of nauwelijks aan bod in het parlement. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met de weinige zaken die de rechtbank behandelde, daarnaast richtte het parlement zich ook meer op de wettelijke eisen. De strafeisen waar zij mee in stemden moesten door de Rechtbank worden gevolgd. Het functioneren van de rechtbank is belangrijk voor het verhaal over de Nederlandse afschaffing van de slavenhandel, de rechtbank was in een lange periode actief in Suriname en zou verschillende malen aan bod komen in onenigheden. In het volgende hoofdstuk zal er dieper worden ingegaan op het functioneren, de wettelijke implantatie en de kracht of zwakte van deze rechtbank.

⁷⁵ *Handelingen Tweede Kamer*, achttiende zitting (18 december 1824), 91.

Hoofdstuk drie: De Gemengde Rechtbank in Suriname

Het Brits-Nederlands Gerechtshof was een bijzonder fenomeen in de rechtsgeschiedenis van Paramaribo. Het hof was een vroeg voorbeeld van een internationale rechtbank, puur opgezet als toezichthouder op de inmiddels verboden trans-Atlantische slavenhandel. Het traktaat tussen het Verenigd Koninkrijk en Nederland in 1818 stelde een internationale rechtbank in, die door beide landen werd beheerd. De landen zouden samen rechters en aanklagers aanstellen, die gezamenlijk moesten 'strijden' tegen de internationale slavenhandel. De rechtbank is een vrij onbekend fenomeen in de Nederlandse omgang met de afschaffing van de handel, er wordt weinig naar deze rechtbank in de literatuur gerefereerd⁷⁶. Er wordt standaard uitgegaan van een disfunctionerend orgaan, toch heeft deze rechtbank een lange periode bestaan.⁷⁷ De rechtbank had een nobele functie, waarbij flinke strafeisen waren ingesteld door Nederland onder druk van het Verenigd Koninkrijk om illegale handel tegen te gaan. In dit hoofdstuk zal dieper worden ingegaan op de wettelijke implicaties van het Brits-Nederlands Gerechtshof, daarnaast zal de efficiëntie, de publieke omgang en de kracht van het hof worden uiteengezet.

Het *Gemengd Gerechtshof ter preventie van de slavenhandel* kreeg twee Nederlandse- Britse hoven in de koloniale wereld, in Sierra Leone en Paramaribo. Voor dit onderzoek is het hof in Paramaribo het primaire onderzoeksobject. Het hof werd door Britten en Nederlanders geleid, twee rechters en twee aanklagers. Hierdoor zou de objectiviteit worden gewaarborgd, maar wat zou gaan leiden tot inefficiënte rechtsvoering. Het gerechtshof kreeg in het verdrag van 8 mei 1818 tussen Groot-Brittannië en Nederland in acht artikelen de aandacht. Hierbij werd uitgebreid de doelen, de praktijk en de strafeisen besproken.⁷⁸

Allereerst werden de verschillende rechters, aanklagers en secretarissen door de kroon benoemd, hierdoor had de koning rechtstreekse invloed in het Gemengd Gerechtshof. Ten tweede moesten de rechters een eed afleggen voor de hoofdmagistraat van de plaats waar de rechtbanken zich zouden gaan vestigen, om eerlijk en getrouw te oordelen, geen voorkeur te hebben voor de eisers of de slavenhandelaren, en om in al hun beslissingen te handelen, volgens de strafeisen van de bepalingen van het Verdrag. In het derde artikel werden de handelingen van de rechtbank besproken in het geval van een aanhouding. Het verdrag stelde dat de rechters van de twee naties in de eerste plaats overgingen tot het onderzoeken van de papieren van de schepen, en de verklaringen van de kapitein en van twee of drie van minstens de belangrijkste personen aan boord van het gevangen schip ontvangen. Daarnaast werd aan de hand van de verklaring van eed van de handelaar beoordeeld of het schip terecht, volgens de eisen van het verdrag, was aangehouden. In het geval dat de twee rechters niet unaniem akkoord gingen met de uitspraak, of het nu ging om de wettigheid van de detentie, de schadevergoeding, of om een andere kwestie die zou kunnen voortvloeien uit de bepalingen van het verdrag, werd er een loting gehouden tussen de twee aanklagers. De gewonnen aanklager diende de documenten opnieuw te bekijken en een conclusie hieraan te verbinden. De aanklager verkoos dan de meest passende uitspraak, waarna de ander rechter zich hieraan moest

⁷⁶ Siwpersad, *De Nederlandse Regering*, 43.

⁷⁷ ibidem

⁷⁸ Nationaal Archief, Den Haag, *Suriname na 1828: Stukken gedeponeed bij de Bestuursarchieven, 1810-1845*, nummer toegang 1.05.11.11, inventarisnummer 55.

schikken. Mocht het komen tot een aanhouding, werd in artikelen vier, vijf, zes en zeven de procedures uitgelegd rondom het schip, zijn bemanning en vracht.

In het vierde artikel werd gesteld dat de kapitein verschillende plichten had. Zo diende hij een gewaarmerkte verklaring voor het hof af te leggen. Daarnaast was de kapitein verplicht om bij zijn aanhouding, zijn naam, de naam van het schip, de lengte- en breedtegraad van de aanhouding en de hoeveelheid slaven aan boord aan te geven bij het gerechtshof. In het vijfde artikel werd de regelgeving besproken wanneer een eventueel schip vrij uit ging. De wetgeving ging dan als volgt; het schip en zijn inboedel zal worden teruggegeven aan een eventuele eigenaar, die voor het gerechtshof kan verklaren dat het voor hem bestemd was. Daarnaast had de eigenaar het recht om een schadevergoeding te eisen voor enige geleden schade, alleen de kapitein, of wanneer hij ontbrak zijn regering, was verantwoordelijk voor de bovengenoemde geleden schade. Wanneer het gerechtshof uitspraak deed over enige geleden schade, diende dit binnen een jaar betaald te worden op de kosten van het desbetreffende land waar de kapitein toebehoort. In het zesde artikel werd besproken wanneer het geval van de veroordeling van een schip voorkwam. Zo zal het schip en zijn lading met uitzondering van eventuele slaven werden ingenomen van de veroordeelde eigenaar. Van het schip en de lading werd in de eerste instantie de wettig prijs verklaard en zou verkocht worden op een openbare veiling ten behoeve van de twee regeringen. De slaven zouden van de gemengde rechtbank een certificaat van emancipatie ontvangen en zouden worden overhandigd aan de natie die de rechtszaak had afgehandeld. Zij zouden te werk worden gesteld als vrije arbeiders of als bedienden. Elk van de twee naties verbond zich aan het vrijheidsprincipe, waarbij de verschillende individuen niet meer als slaaf te werk werden gesteld.

In het zevende artikel werd de compensatie besproken voor schepen die niet werden ingenomen door de rechtbank, maar wel waren aangehouden op verdenking van het illegaal vervoeren van slaven. Deze schepen dienden in hun volledigheid te worden teruggegeven aan de eisers, daarnaast werden de eisers volledig vrijgesteld van enige juridische kosten en van enige verliezen ten tijde van de detentie. Er werd in artikel notie gemaakt van een geheel scala aan verliezen die gedeclareerd konden worden bij het gerechtshof. Daarnaast werd er melding gemaakt van een clause waarbij fraude niet getolereerd werd, het liggeld van het in beslag genomen schip moest in eerste instantie betaald worden door de kapitein. Dit geld kon worden teruggevraagd wanneer het schip niet werd veroordeeld, maar mocht de kapitein de handelaar hebben voorgelogen was het liggeld nog steeds voor eigen rekening.

In de laatste twee artikelen werd de onafhankelijkheid van de rechtspraak besproken en de procedure rondom een nieuwe aanstelling van een lid van het Gemengd Gerechtshof. In artikel acht werd in het kort gesteld dat geen enkele medewerker van de rechtbank ook maar enige verdiensten mocht ontvangen van een andere partner dan de rechtbank. Hierdoor konden zij niet in verlegenheid worden gebracht en werd de onafhankelijkheid van de rechtspraak, volgens het verdrag van 1818, gewaarborgd. Mocht het zich voordoen dat een rechter of andere medewerker van de rechtbank werd aangeklaagd en daardoor ontslagen of mocht een medewerker of recht overlijden, trad het negende en tevens laatste artikel in werking. Hierbij werd de gouverneur van de plaats verzocht, de koning een bericht te sturen om een nieuwe rechter of arbiter aan te stellen. De partijen beloofden in het traktaat om zo snel als mogelijk een nieuw lid naar de rechtbank te sturen om de vacature op te vullen.

Het verdrag tussen Groot-Brittannië en Nederland van 1818 bespreekt dus uitgebreid de juridische omgang in het Gemengde Gerechtshof. Zo werd gehoopt dat een sterk gerechtshof de

illegale slavenhandel zou onderzoeken en veroordelen. Maar aan de verschillende wettelijke toepassingen zaten ook verschillende problemen vast. Zo kwam artikel drie problematisch over, wanneer de twee rechters geen unaniem oordeel kunnen vellen. Er werd in die situatie geloot tussen de twee arbiters, die ook beiden van twee verschillende nationaliteiten zijn. Wanneer bijvoorbeeld de Britse arbiter zou winnen, koos hij bijna automatisch voor de Britse rechter, dit gold natuurlijk ook voor de Nederlandse arbiter. Hierbij was het idee van een juridische consensus door die loting verworpen. Volgens Bethell dienden de twee rechters en arbiters in de verschillende situaties vooral als aanklager en verdediger. Wanneer een Nederlands schip werd aangehouden, dan was te verwachten dat de Nederlandse rechter het belang van het schip zou verdedigen. Hierdoor is er van een juridische objectiviteit nauwelijks te spreken.⁷⁹ Dit heeft in onder andere Brazilië geleid tot een willekeur aan uitspraken, waarbij het lot meerdere malen heeft beslist tot het veroordelen van een schip.

In de negentiende eeuw wordt op regelmatige basis de inefficiëntie en nutteloosheid van de rechtbank besproken. Deze nutteloosheid zou vooral slaan op de weinige zaken die verschillende rechtbanken in de koloniale wereld kregen. Vooral de Brits-Nederlandse rechtbank werd deze nutteloosheid verweten zoals ook in de verschillende literatuur werd vermeld. Zo stelde Leslie Bethell op dat er in Paramaribo maar één zaak met veroordeling was behandeld. Historicus Piet Emmer maakte notie van de bijzonderheid van deze rechtbanken, het zijn historisch gezien waarschijnlijk de eerste voorbeelden van een internationaal juridisch rechtssysteem, waar verschillende naties op juridisch niveau samenwerkten.⁸⁰ Deze samenwerking was vaak gespannen en werd door verschillende personen halstarrig tegengewerkt. De Nederlandse slavenhandel was vanaf 1815 voor een groot deel verdwenen, maar andere landen maakten goed gebruik van de openstaande markt. Het was voor de rechtbank niet mogelijk om schepen te veroordelen die niet onder de Britse of Nederlandse vlag voeren. De Britse autoriteiten meldden dat er in de eerste helft van 1819 3.000 slaven werden geïmporteerd door Surinaamse planters.⁸¹ Deze nieuwe slaven hadden volgens het verdrag niet meer geïmporteerd mogen worden, maar problematisch is dat het verdrag alleen ging over de trans-Atlantische slavenhandel. Het was voor de Surinaamse planters niet verboden om via de Caraïbische route slaven te importeren. Daarnaast werd er melding gemaakt van illegaal vergeven van Nederlandse handelspapieren door de gouverneur op het Nederlandse eiland Sint-Eustatius. Ook is het voorbeeld bekend van het Nederlandse schip de *Eliza*. Dit schip had overduidelijk slaven vervoerd, maar had alle slaven, behalve één, uitgeladen voordat de autoriteiten het schip konden controleren. Hierdoor werd het door het Gemengd Gerechtshof niet schuldig bevonden aan het illegaal vervoeren van slaven omdat het verdrag alleen zou spreken van 'slaven' en niet van 'de slaaf'.⁸²

Omdat het voor andere landen niet verboden was slaven te exporteren naar Suriname, voeren er met regelmaat Nederlandse schepen onder een andere vlag naar Suriname. Hierdoor kon het Gemengd Gerechtshof ook nauwelijks een uitspraak doen, want deze was alleen verantwoordelijk voor de eigen onderdanen. Het gebeurde met enige regelmaat dat Franse schepen werden geënterd door de Britse Marine en dat er Nederlandse papieren werden ontdekt. Deze papieren waren voor het grootste gedeelte getekend door de Nederlandse gouverneur op Sint Eustatius Van Spengler, die in

⁷⁹ Bethell, 'The Mixed Commissions', 87.

⁸⁰ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 193.

⁸¹ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 198-199.

⁸² Thomas, *the Slave Trade*, 610-611.

ruil voor steekpenningen de scheepspapieren had verkocht zonder dat de schepen werden onderzocht op goederen. Veel 'Nederlandse' schepen bleken van een genaturaliseerde Nederlander op Sint-Eustatius te zijn, die hierdoor alleen formeel onder de Nederlandse vlag voer. Doordat Van Spengler met papieren fraudeerde zouden er rond de zeventig illegale slavenschepen aan Nederlandse papieren, waardoor ze mochten handelen tussen het eiland en verschillende koloniën, zijn gekomen.⁸³

Het Brits-Nederlandse gerechtshof in Paramaribo was over het algemeen weinig succesvol, doordat de Nederlandse rechters volgens de Britten weinig tot geen werk wilden steken in het veroordelen van Nederlandse illegale slavenhandelaren. En doordat de Caraïbische slavenhandel niet verboden was.⁸⁴ Hierdoor konden er nog veel slaven door Surinaamse planters worden geïmporteerd. De efficiëntie en werking van het Gerechtshof in Paramaribo kan worden getypeerd door de minuut-verslagen uit het Nationaal Archief in Den Haag. Deze notulen geven kort de vergaderstukken weer en de gemaakte beslissingen van het hof.⁸⁵ In het archief van het gerechtshof zijn zestien formulieren terug te vinden die werden gebruikt om een aanhouding en uiteindelijke veroordeling te rectificeren. Daarnaast is de belangrijkste en enige zaak van het gerechtshof in de stukken terug te vinden, het in beslag nemen én veroordelen van het schip *Nueve of Snauw* in 1823. Deze veroordeling kon alleen plaatsvinden door twee additionele verdragen van 1822 en 1823. Deze verdragen voegden onder druk van de Britse autoriteiten toe dat het vervoeren van middelen voor slaventransport, al genoeg bewijs was voor een veroordeling van het illegaal vervoeren van slaven.⁸⁶ Tussen tien april en een mei vonden er zeven vergaderingen plaats over het schip, waarbij uiteindelijk alle bemanningsleden vrijuit gingen. Deze leden hadden de Spaanse of Cubaanse nationaliteit en konden daardoor niet worden veroordeeld op Nederlands grondgebied. De Britse kapitein werd uiteindelijk wel veroordeeld in Barbados door de Britse autoriteiten.⁸⁷ De illegale slaven werden volgens de Nederlandse autoriteiten geëmancipeerd en onder de bescherming van de Nederlandse koloniale autoriteit gesteld. Deze stap in het proces is te herleiden tot het verdrag, artikel zes maakt melding van de Nederlandse en Britse overtuiging om de geëmancipeerde slaven volgens het vrijheidsprincipe te beschermen. Problematisch was dat de slaven volgens de Britse autoriteiten niet de mogelijkheid hadden om van arbeidsplek te wisselen. Hierdoor bleven zij gebonden aan de koloniale overheid en werden ze uiteindelijk dus behandeld als slaven die eigendom waren van de overheid. De slaven van het schip *Nueve of Snauw* werden pas in 1843 bevrijd. De Nederlandse overheid besloot toen om de overgebleven 29 slaven en 417 andere illegale slaven of 'ontvoerde Afrikanen' te bevrijden van het Surinaamse gouvernement.⁸⁸ De Surinaamse historicus Siwipersad heeft in zijn dissertatie een lijst gemaakt van de vele groepen Afrikanen die onder het verdrag vielen maar toch illegaal te werk werden gesteld. Er is een groot verschil op te merken tussen de Nederlandse regering en de koloniale autoriteiten in Suriname. De Nederlandse regering wilde, onder druk van Groot-Brittannië, daadwerkelijk werk maken van de afschaffing van de slavenhandel. De koloniale autoriteiten lijkt het hiermee niet volledig eens te zijn geweest. Dit zou kunnen zoals Piet Emmer stelde, doordat de

⁸³ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 196-197.

⁸⁴ Stipriaan, 'Suriname and the Abolition of Slavery', 128.

⁸⁵ Nationaal Archief, Den Haag, *Suriname na 1828: Stukken gedeponereerd bij de Bestuursarchieven, 1810-1845*, nummer toegang 1.05.11.11, inventarisnummer 9.

⁸⁶ Emmer, *De Nederlandse slavenhandel*, 197; Thomas, *The Slave trade*, 611.

⁸⁷ Emmer, *The Dutch in the Atlantic Economy*, 118.

⁸⁸ Siwipersad, *De Nederlandse regering*, 57.

Surinaamse planters nog steeds grotendeels afhankelijk waren van de illegale import.⁸⁹ Siwpersad stelde hier tegenover dat valse papieren en dus de schijn van legaliteit meer leek op een koloniale politiek om slaven het land binnen te smokkelen. De jacht op smokkelaars door gouverneur de Veer in de periode 1822-1825 leidde tot het illegaal te werk stellen van honderden slaven, die zo onder het gouvernement aan te werk werden gesteld.⁹⁰ Deze koloniale politiek stond volledig haaks op artikel zes van het verdrag tussen Groot-Brittannië en Nederland.

Volgens de notulen vonden de vergaderingen van het Gemengde Gerechtshof zeer willekeurig plaats, waarbij zelfs jaren werden overgeslagen. Het merendeel van de vergaderingen vond plaats in 1823, deze vergaderingen hadden allemaal het doel om het proces rondom het schip *Nueve of Snauw* te bespreken. In totaal vonden er negen vergaderingen plaats in 1823. Vanaf dan vonden er over het algemeen alleen vergaderingen plaats, zodat er een nieuwe rechter, secretaris of andere medewerker kon worden geïnstalleerd. Vreemd is dat er pas op 18 juli 1837 vergaderd werd over de toevoeging van additionele artikelen op het traktaat van 8 mei 1818. Deze additionele artikelen zijn in de vorige hoofdstukken uitgebreid besproken en stammen uit 1822 en 1823.⁹¹ In totaal werd er 27 keer vergaderd, waarbij negen vergaderingen betrekking hadden op het juridisch proces rondom de *Nueve of Snauw*, de overige 18 vergaderingen hadden geen betrekking op het juridisch proces.

Na analyse van de notulen blijkt dat de veroordeling van het schip *Nueve of Snauw* het enige wapenfeit van het Brits-Nederlandse Gerechtshof te Paramaribo was. De rechtbank werd door de Nederlandse en Britse autoriteiten opgeheven in 1845, het doel (de illegale slavenhandel een halt toe roepen) leek op dat moment gelukt. In 1841 werd er al bij de Engelse regering aangedrongen om het gerechtshof te verplaatsen naar Curaçao, zodat Suriname verlost zou zijn van dit lastige instituut.⁹² Dit had voor een groot deel te maken met de Britse rechter Schenley, die het Nederlandse koninkrijk betichtte van illegale handel in slaven doordat ze de formeel geëmancipeerde slaven te werk stelden als gouvernementsarbeider. Het leidde tot een groot conflict tussen de verschillende rechters en tot het verdwijnen van de Britse rechters, hierdoor werd uiteindelijk het hof gesloten. Het *Brits-Nederlandse Gerechtshof tot preventie van de slavenhandel*, was een instituut met grote idealen maar weinig kansen. Het hof werd door verschillende koloniale partijen tegen gewerkt, waarbij de verschillende gouverneurs de mazen in het verdrag vonden. Hierdoor konden er nog honderden of duizenden slaven Suriname bereiken en te werk worden gesteld in de plantage-economie. De Britse rechters waren actief om dit aan banden te leggen, maar de Nederlandse autoriteiten konden dit over het algemeen voorkomen. De verhouding tussen de twee partijen was vanaf het eerste moment slecht, de Nederlandse rechters werden onbekwaam bevonden door Groot-Brittannië. De verhouding stond op zijn scherpst aan het eind van de periode, waarbij er een grote discussie plaats vond tussen Schenley en de lokale koloniale autoriteit. In het volgende hoofdstuk zullen de Brits-Nederlandse verhoudingen over het Gemengde Gerechtshof aan bod komen. Hierdoor zullen de problematische kanten van het gerechtshof duidelijk in beeld worden gebracht en hun rol in de voortzetting van oude koloniale politiek.

⁸⁹ Piet Emmer, *Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw* (Leiden, 1974), 128-129.

⁹⁰ Siwpersad, *De Nederlandse regering*, 47.

⁹¹ NL-HaNA, 'Negentiende vergadering 18 juli 1837', *Suriname vanaf 1828 / gedeponeerd*, 1.05.11.11, inv.nr. 9.

⁹² Siwpersad, *De Nederlandse regering*, 63.

Hoofdstuk vier: De Diplomatieke betrekkingen tussen Groot-Brittannië en Nederland

De Gemengde Rechtbank was een internationale samenwerking tussen Groot-Brittannië en Nederland. Hiervoor moesten er bilaterale afspraken worden gemaakt en was er met regelmaat overleg tussen de twee naties over de illegale slavenhandel. Nederland stond, zoals eerder vermeld, sterk in de lijn van Groot-Brittannië. Dit veranderde na 1830 sterk, door verschillende problemen in de Surinaamse kolonie. De Nederlandse politiek wilde een einde maken aan de slavenhandel en was er ook bij gebaat het verdrag daadkrachtig te ondersteunen om de goede verhouding met Groot-Brittannië te behouden. Een bilaterale afspraak vergt buiten sterke wetten en regels ook een gedegen communicatie en wederzijds vertrouwen. De rechtbank werkte door middel van twee rechters van twee verschillende nationaliteiten, die op elkaar moesten vertrouwen. Daarnaast was er nog de koloniale overheid in Paramaribo, die zich tussen de rechtbank, de Nederlandse en Britse overheid plaatste. De werkbaarheid van de rechtbank kan dus ook afgemeten worden aan de diplomatieke betrekkingen tussen de verschillende partners. In de vorige hoofdstukken is al met regelmaat voorbij gekomen dat de partners het over het algemeen oneens met elkaar waren. In dit hoofdstuk zal dit verder worden toegelicht, waarbij de verhouding tussen de koloniale overheid, de Britse overheid en de Nederlandse overheid centraal zal staan.

De verhouding tussen de Britse en Nederlandse overheid tot 1830 kan over het algemeen als goed worden bestempeld. Deze verhouding werd mede bepaald door de verschillende traktaten en artikelen die de twee naties hebben ondertekend. De relatie tussen de landen kan gezien worden als een persoonlijke verdienste van de toenmalige koning Willem I. De koning had tot 1848 de macht om bilaterale afspraken te ondertekenen en kon hierdoor het parlement ontwijken. Het was de koning ook zeer aangedaan om de relaties op peil te houden, het was voor het nog jonge koninkrijk belangrijk om een sterke bondgenoot te hebben. De relatie tussen de twee naties verslechterde vooral door de, volgens de Britten, incompetentie van de Nederlandse rechters. Die de belangen van het verdrag niet goed genoeg zouden waarborgen.⁹³ Hierbij ging het vooral om incidenten waarbij Nederlandse gouverneurs, illegaal, andere nationaliteiten aan schepen uitdeelden.⁹⁴ Hierdoor konden die schepen, op een semilegale manier slaven naar het Surinaamse vasteland brengen. De Britse regering zette met additionele artikelen in 1822 en 1823 de Nederlandse koning onder druk, hierdoor werd de controle op de trans-Atlantische slavenhandel verstevigd. De illegale slavenhandel was de Engelsen een doorn in het oog en leidde dan ook tot veel vragen tussen de twee landen. In 1826 voelden de Britten zich genoodzaakt om het Nederland koninkrijk te verplichten een slavenregister aan te leggen. Hierbij werd Nederland verplicht om alle slaven op een register te verzamelen, hierdoor konden de planters niet meer illegaal nieuwe slaven te werk stellen.⁹⁵ De relatie tussen de Britse en Nederlandse autoriteiten werd het best gekenmerkt door incidenten met gouvernementslaven. Deze 'geëmancipeerde' slaven werden illegaal door het Surinaamse koloniale gouvernement te werk gesteld op plantages. Deze vorm van te werk stelling werd al volgehouden sinds 1819 en leek de Surinaamse oplossing te zijn voor het arbeidersprobleem. De relatie tussen de landen kwam door deze incidenten dan ook onder druk te

⁹³ Emmer, *De Nederlandse slavenhandel*, 199-200.

⁹⁴ Zie het voorbeeld van de Gouverneur van Sint-Eustatius in hoofdstuk drie.

⁹⁵ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 199.

staan en verwoordde goed de problemen tussen de koloniale overheid en de Gemengde Rechtbank, waarbij de Engelse rechters van de rechtbank de diplomatie inzetten om de problemen op te lossen.

De Rechtbank zat zoals al vermeld in de vorige hoofdstukken in een moeilijke situatie. De koloniale overheid, Nederland en Groot-Brittannië werken op het gebied van de slavenhandel elkaar tegen. Waarbij vooral de koloniale overheid zoals de gouverneur van Sint-Eustatius de illegale slavenhandel in stand hield. Voor Suriname was de internationale slavenhandel na 1826 bijna compleet stopgezet. De handel was door de uitbreiding van het traktaat met de additionele artikelen, grotendeels onmogelijk geworden. De Nederlandse en Britse rechters van de Gemengde Rechtbank in Paramaribo hebben na 1826 geen enkele zaak meer behandeld. Binnen de rechtbank verliep de samenwerking ook steeds slechter.⁹⁶ Dit had voor een deel te maken met de pure verveling van de Britse rechters, zij hadden een volledige baan in Paramaribo maar niks te doen.⁹⁷ De Nederlandse rechters werkten deeltijd en waren ook minder gericht op de effectieve aanpak van de illegale slavenhandel.

Het Britse parlement kreeg hierdoor van de eigen rechters met regelmaat brieven over de illegale handelingen van Surinaamse planters. Volgens hen werden er tot 1826 nog steeds massaal slaven aan land gebracht, wat door Siwipersad in kaart is gebracht. Uit diverse Britse bronnen van het *Foreign Office* bleek dat zij op zoek waren naar vier groepen Afrikanen, dit werd ook bevestigd door Siwipersad. De eerste groep bestond uit de 49 slaven van het schip *Nueve of Snauw*.⁹⁸ De tweede groep bestond uit Afrikanen die na 1818 door het bestuur in beslag zijn genomen en later bij de gouvernementsslaven zijn ingelijfd. Deze groep bestond bijvoorbeeld uit 22 Afrikanen die ontnomen zijn van een zekere Charles Beverly. Deze groep bestond ook uit 500 Afrikanen die in november 1822 door het Amerikaanse schip *Olive Branch* naar Suriname gebracht zijn, 253 Afrikanen van het Franse brik *La Légère* en 215 Afrikanen die in januari 1825 zijn binnengesmokkeld en door het bestuur in beslag zijn genomen. De Britse rechters schreven woedend een brief naar het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken over het Franse schip, die de rechters als tip gaf vooral niet te onaangenaam op te vallen.⁹⁹ Het *Foreign Office* was ook op zoek naar een groep Afrikanen die na 1818 waren ingevoerd, maar sinds 1826 als particulier bezit stonden geregistreerd in het slavenregister. Deze derde groep is uitermate interessant, omdat het laat zien dat de Nederlandse koloniale overheid door middel van het slavenregister illegaal verkregen slaven kon legaliseren. De laatste groep bestond uit slaven afkomstig van het Engelse eland Barbados. Deze groep zou onwettig als slaven aan het werk zijn omdat zij in het Britse tussenbestuur (1804-1816) was beloofd in Suriname te gaan werken als vrije arbeider. Zij waren nu aan het werk als slaven op Surinaamse plantages.¹⁰⁰

Deze praktijk van de Nederlandse koloniale overheid om geëmancipeerde slaven te werk te stellen als gouvernementsslaaf werd vooral onder de aandacht gebracht van de Britse regering door de Britse rechters Samo en Shenley. Deze twee rechters waren de laatste twee Engelsen die werkzaam waren voor het Gemengd Gerechtshof in Paramaribo. Zij waren persoonlijk verantwoordelijk voor de zoektocht naar de verschillende gouvernementsslaven die door de Surinaamse kolonie illegaal waren geconfisqueerd van illegale slaventransporten. De illegale handelingen van de Nederlandse kolonie

⁹⁶ Siwipersad, *De Nederlandse regering*, 45-47.

⁹⁷ Bethell, *The Mixed Commission*, 85.

⁹⁸ Siwipersad, *De Nederlandse regering*, 48.

⁹⁹ Emmer, *De Nederlandse Slavenhandel*, 199-200.

¹⁰⁰ Siwipersad, *De Nederlandse Regering*, 49-50.

zouden ook leiden tot een verdere verkoeling van de diplomatieke betrekkingen tussen Nederland en Groot-Brittannië. Het Britse Rijk schafte in 1833 de slavernij af in het gehele rijk en was er dus ook bij gebaat dat in andere landen de slavernij ophield.¹⁰¹ De speldenprikken van de Britse rechters leidden in Paramaribo tot ergernissen bij de Nederlandse autoriteiten. Zo verzocht Samo in 1839 aan het Gouverneurspaleis om een vertaling van een encycliek Paus Gregorius XVI te verspreiden onder de Surinaamse bevolking. De paus sprak zich in deze encycliek uit tegen de inhumane slavenhandel en dat zou tot veel onvrede kunnen leiden in de koloniale samenleving. In Den Haag waren ze op dat moment zeer gepikeerd door deze Britse inmenging in de binnenlandse (koloniale) politiek.¹⁰²

Vanaf 1841 werd er sterk gefixeerd op de gouvernementsslaven, zoals blijkt uit de brieven van Samo en Shenley. De manumissie van de verschillende slaven liet in de kolonie lang op zich wachten, dit had te maken met een pure onwelwillendheid van de Nederlandse autoriteiten tegenover deze beslissing. In 1841 drong het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken al aan om de slaven van het Schip *Nueve of Snauw*, te emanciperen. Het verlies van 29 slaven was volgens gouverneur Julius Rijk een pure financiële aderlating. Daarnaast werd de gedachte van de Britten hevig gewantrouwd, omdat de Engelsen hadden voorgesteld om de 29 slaven op hun kosten naar Brits-Guyana te verschepen. Volgens de gouverneur was dit een openlijke ronselarij van Surinaamse productiekrachten. De Britten konden deze slaven goed gebruiken nadat zij de slavernij in hun eigen rijk hadden afgeschaft, er was vanaf dat moment een nijpend tekort aan arbeiders.¹⁰³ De emancipatie van de Snowslaven in 1843, werd niet enthousiast ontvangen. Voor de ambitieuze Surinaamse gouverneur waren de slaven een belangrijk onderdeel van de terugkeer van een gezonde kolonie. Vanaf 1843 nam Shenley de taken van Samo over, hij ging met de grootste vasthoudendheid te werk om de vrijlating van de overige illegale slaven te bewerkstelligen. Deze vasthoudendheid werd slecht ontvangen door de koloniale overheid en de Nederlandse regering in Den Haag. Door de strijd van Shenley kwam de Engelse gezant in Den Haag met regelmaat opdagen met een nota waarin de aandacht werd gevraagd voor de slaven die illegaal werden gehouden op de Surinaamse plantages.¹⁰⁴ De angst voor de vrijlating van deze slaven werd door de nieuwe gouverneur Baud dan ook met regelmaat vertolkt. Het vrijlaten van blijkbaar gemanumitteerde slaven zou zomaar voor een oproer kunnen zorgen onder de andere slaven. Daarnaast zouden de slaven naar het buurland Brits-Guyana kunnen vertrekken, wat zou leiden tot een versterking van de arbeid in dat land ten koste van Suriname. De inlichtingen van Shenley zouden uiteindelijk in 1845 leiden tot de vrijheid van 417 'vrije arbeiders', deze groep was ontstaan uit verschillende groepen 'bevrijde' slaven die illegaal te werk waren gesteld door het gouvernement.¹⁰⁵ De bereidheid en vasthoudendheid van Shenley leidde niet tot een toename van zijn populariteit in de kolonie, in tegendeel zelfs. De meeste planters konden zijn bloed wel drinken en spraken dan ook over een 'negervriend'. In Groot-Brittannië lag hij goed in de publieke opinie, toen hij in 1843 in de problemen kwam, werd hij door de Britse Regering geholpen tegen de opwinding van de kolonisten. De betrekkingen tussen de Engelse rechters van de gemengde rechtbank, het koloniaal bestuur en Groot-Brittannië waren door deze praktijken sterk bekoeld. Nederland maakte zich schuldig aan het illegaal behouden van gemanumitteerde slaven. Het contact tussen Nederland en

¹⁰¹ Ibidem, 52.

¹⁰² Ibidem, 53.

¹⁰³ Siwpersad, *De Nederlandse regering*, 53-54.

¹⁰⁴ Ibidem, 57.

¹⁰⁵ Ibidem, 58.

Suriname werd in een later stadium ook stevig bekritiseerd door de plantage-eigenaren in Amsterdam en Paramaribo.¹⁰⁶

In de Status Quaestionis werd er al aandacht besteed aan het probleem van absenteïsme, de realiteit waarbij het merendeel van de plantage-eigenaren zich bevinden in Amsterdam en niet in Paramaribo. Deze praktijk leidde tot grote problemen in Suriname maar ook in Nederland, door het gebrek aan Nederlandse onderdanen in Suriname werd de kolonie slecht onderhouden.¹⁰⁷ Daarnaast was er veel kritiek op de positie van Suriname tegenover die van Indië. De kritiek op de positie en de achterstelling van de Surinaamse kolonie werd in een brief van plantage-eigenaren aan het parlement op 21 februari 1845 kenbaar gemaakt. De groep planters klaagde bij de Staten-Generaal over de weinige steun en het niet beantwoorden van de vele klachten en bezwaren die aan de minister van Koloniën zijn gestuurd. Waarbij ze stelden dat wanneer de minister Suriname niet serieus ging nemen dat de 'ongelukkige Kolonie met rassche schreden haren volkomen ondergang ware te gemoet gesneld'.¹⁰⁸ Volgens de ondergetekenden werden zij lange tijd genegeerd door het Nederlandse parlement en probeerden ze via deze brief de belangen van de kolonie te verbeteren. Zo waren zij verbolgen door het feit dat wetgeving voor de kolonie meerdere malen was gewijzigd, waarbij het bestuur steeds gewisseld moest worden. Hierdoor nam de informatie over de kolonie af, er kwamen incapabele bestuurders aan de macht zonder enige verbintenis met de kolonie.¹⁰⁹ De onzekerheid van de bevolking werd verwijt aan de regering, die niet liet blijken dat zij met enige wil, de bevolking wilde vertrouwen of hun levensstandaard wilde verbeteren. Daarnaast waren ze kwaad over de laster, die door verschillende Engelse bladen werden verspreid. De beschuldigingen door Engelse bladen werd door de ondertekenaars sterk ontkend en zou alleen maar leiden tot stappen van de regering om de slavernij volledig af te schaffen.¹¹⁰ De laster van de Engelse bladen was nog te wijten aan de periode met de heer Shenley die, zoals al vermeld, zich sterk maakte voor de slaven in het land. Daarnaast volgden de abolitionistische groepen in Groot-Brittannië deze rechter op de voet en kwamen er met regelmaat stukken over de hardheid van de Surinaamse planters tegen hun slaven. In de brief kwam ook hun belang naar voren, zij zeiden zelf dat ze alleen Nederlandse ingezetenen uit Amsterdam waren. Hierbij hadden sommigen plantages in het Surinaamse binnenland. De problemen in de kolonie verweten ze niet aan hun eigen absentie van deze kolonie, zoals bijvoorbeeld Drescher en van Stipriaan wel stelden.¹¹¹ Ze sloten hun adres af dat zij hoopten dat de Staten-Generaal hun zou blijven beschermen tegen onrecht en willekeur. De koloniën mochten ook niet van die bescherming worden uitgesloten.¹¹²

De groep planters kwam op 12 april 1845 met een tweede adres aan de Staten-Generaal. De adressanten klaagden hierin dat er in die tussentijd nog niet was gereageerd op hun vorige brief en dat er in het parlement nog geen beslissing was genomen over de toestand van de kolonie.¹¹³ Zij beklagden ook de opmerking van de minister van Koloniën dat het absenteïsme van de planters geleid had tot het verval van Suriname. Zij zagen de argumenten van de minister als een afleiding van

¹⁰⁶ Van Stipriaan, *Surinaams Contrast*, 43-44.

¹⁰⁷ Ibidem, 45.

¹⁰⁸ Handelingen Staten-Generaal, kamerstuknummer XXXIII: ondernummer 1a, 1004-1009, alhier 1004.

¹⁰⁹ SG, XXXIII, 1005.

¹¹⁰ Ibidem, 1006.

¹¹¹ Samuel Drescher, 'The Long Goodbye: Dutch Capitalism and Antislavery in Comparative Perspective', in: *The American Historical Review* 99:1 (1994), 44-69.

¹¹² SG, XXXIII, 1008.

¹¹³ Handelingen Staten-Generaal, kamerstuknummer XXXIII: ondernummer 1c, 1009-1015, alhier 1009.

de daadwerkelijke problemen in de kolonie. De vlucht van de 'beste en aanzienlijkste' deel van de bevolking zou de minister moeten wijtten aan het wanbestuur binnen de kolonie.¹¹⁴ De wisselingen van bestuur werd volgens de adressanten niet opgevuld met eigen koloniale burgers, maar met bestuurders uit het moederland. Zij zagen dit als een blijk van wantrouwen tegenover de Nederlanders in de kolonie en als een voorbeeld van slechte communicatie van de regering in Den Haag met de kolonie.¹¹⁵

De Tweede Kamer reageerde met een adres aan de koning op 23 juni 1845 kort op de brieven van de groep plantage-eigenaren. Hierin stelden zij dat de afgelopen periode West-Indië oftewel Suriname er maar slecht van af was gekomen. Met onderzoek waren zij er achter gekomen dat er voor de welvaart en de stoffelijke belangen van de Kolonie nauwelijks zorg was gedragen. Terwijl deze kolonie er net zoals de Oost recht op had om de volle aanspraak te hebben. De dwalingen van de regering zouden worden rechtgezet.¹¹⁶

Kortom, de diplomatieke banden tussen de verschillende partners, Nederland, Groot-Brittannië, Suriname en de Gemengde Rechtbank, waren omwonden van onderling wantrouwen. Doordat vooral de koloniale overheden in de Caraïben en Suriname zich aan fraudeleuze praktijken waagden, zoals het illegaal te werk stellen van bevrijde slaven en het illegaal verspreiden van Nederlandse papieren aan slavenhalers, kon vooral de Gemengde Rechtbank niet aan het werk. De belangen van de planters en het eigen gouvernement stonden boven het internationale recht. Dit leidde dan ook tot grote problemen, waar de koloniale overheid vooral in het nauw kwam met Groot-Brittannië door het onderzoek van de Britse rechters Samo en Shenley. Deze onderzoeken werden niet in dank afgenomen bij de koloniale overheid en bij de planters, wat leidde tot het vluchten van de Britse rechter Shenley en het uiteindelijke stoppen van de Gemengde Rechtbank. Het einde van de slavernij in het Britse Rijk, leidde tot strengere Britse rechters in de Surinaamse kolonie. Hierdoor kwamen de verschillende gouverneurs in het nauw en werd Nederland door abolitionisten en de Britse regering verantwoordelijk gehouden voor het in stand houden van de slavenhandel.

¹¹⁴ Handelingen Staten-Generaal, kamerstuknummer XXXIII: ondernummer 1c, 1009-1015, alhier 1010

¹¹⁵ SG, XXXIII, 1014-1015.

¹¹⁶ Handelingen Staten-Generaal, kamerstuknummer XXXIII: ondernummer 2, 1015.

Conclusie

In dit onderzoek heeft de Brits-Nederlandse rechtbank centraal gestaan. Aan de hand van de vraag: 'Heeft de Gemengde Rechtbank in Paramaribo enige invloed gehad op de afschaffing en uitvoering van het verbod op de slavenhandel door het Nederlandse koninkrijk in de periode 1818-1842?' is er door middel van verschillende deelvragen gekeken naar deze Rechtbank. In het eerste hoofdstuk is de Nederlandse omgang met de slavenhandel in de context van Europa bekeken. Het tweede hoofdstuk zijn de wettelijke implicaties van de Britse-Nederlandse verdragen bekeken en de uitvoering door het parlement besproken. Het derde hoofdstuk richtte zich op de Gemengde Rechtbank in Paramaribo, de juridische uitvoering en de problemen rondom de illegale tewerkstelling door het Gouvernement. In het laatste hoofdstuk zijn de diplomatieke banden tussen Nederland, Groot-Brittannië en de Gemengde Rechtbank bekeken en worden de problemen tussen de verschillende partners verklaard.

De Brits-Nederlandse rechtbank ter preventie van de slavenhandel was een internationaal juridisch experiment. Haar functie was nobel, opgericht om de trans-Atlantische slavenhandel naar Suriname voor eens en altijd te stoppen. De handel werd gezien als onmenselijk en paste niet in het Verlichtingsideaal van de vrije en gelijke burger, al zou het vanaf de stopzetting van de trans-Atlantische slavenhandel nog minimaal twintig jaar duren voordat de slavernij door sommige landen zou worden verboden. De Nederlandse slavenhandel werd onder druk van Groot-Brittannië afgeschaft in ruil voor de kolonie Suriname zelf. Deze ruil wordt tegenwoordig op het conto geschreven aan koning Willem I zelf, die naast dat hij graag koning wilde worden ook een belangrijke bondgenoot nodig had in een veranderd Europa. De welwillendheid om de slavenhandel af te schaffen werd dus ook niet gedeeld door een groot deel van de planters, de koloniale overheid en het Nederlandse parlement. Maar door de wetgeving van dat moment had niemand het recht om deze plannen te stoppen, de koning had de absolute macht in dit soort traktaten.

De afschaffing van de trans-Atlantische slavenhandel en plaatsing van de Gemengde Rechtbank vonden beiden plaats in 1818, nadat er in 1814 al een voornemen was geweest om de slavenhandel te stoppen. De slavenhandel was formeel gestopt, maar door fraudeleuze praktijken vanuit de eilanden in de Caraïbische zee en de koloniale overheid in Suriname bleef de slavenhandel onofficieel tot minimaal 1826 door gaan. De Gemengde Rechtbank kwam hierdoor in een lastig parket, hoe kun je toezicht houden als de koloniale bestuurders je volledig tegenwerken? In de praktijk bleek dus ook dat ze weinig konden doen. Het gouvernement leidde verschillende 'vrije arbeiders' naar gouvernementsplantages, hier waren ze evengoed slaaf als dat ze op de andere plantages zouden zijn geweest. Het is door toedoen van Britse rechters dat er uiteindelijk een oplossing kwam voor een deel van deze 'geëmancipeerde' burgers, wat pas in 1840-1843 zou gaan gebeuren.

De relaties tussen de verschillende overheden verkoelden dan ook sterk doordat de koloniale overheid in Suriname zich niet hield aan het traktaat. De gang van zaken was te wijten aan de slechte relatie tussen Nederland en Suriname, er was door de weinige inkomsten nauwelijks aandacht voor deze kolonie. De kolonie in de Oost nam alle aandacht af van de rest. Dit werd dan ook geadresseerd in de Tweede Kamer door een grote groep plantage-eigenaren. Om terug te gaan op de hoofdvraag, heeft de Gemengde Rechtbank in Paramaribo enige invloed gehad op de afschaffing van de slavenhandel door het Nederlandse koninkrijk? In principe kan hier nee op worden gezegd, de

Gemengde Rechtbank werd door verschillende partijen tegengewerkt, waardoor ze op geen goede grond juridische uitspraken konden doen over verschillende illegale schepen. Daarnaast kon de rechtbank zich alleen uitspreken over de eigen burgers, de illegale schepen voeren vooral onder de Franse of Portugese vlag. De problemen rond de illegale slavenhandel kunnen dus ook niet verweten worden aan de Rechtbank. De versterking van de wetgeving met uiteindelijke nekslag het slavenregister in 1826, is door Britse invloed gekomen. Deze verandering is wel te wijten aan het werk van de Britse juristen, zij adresseerden met regelmaat naar de Britse regering over de inhaligheid van de koloniale bestuurders in Suriname.

Afbeelding voorkant

Het paleis van Justitie zoals geschilderd door de Belgische avonturier en kunstenaar Pierre-Jacques Benoit (1782-1854).

Bronnen

Handelingen Staten-Generaal, kamerstuknummer XXXIII: ondernummer 1a, 1004-1009.

Handelingen Staten-Generaal, kamerstuknummer XXXIII: ondernummer 1c, 1009-1015.

Handelingen Staten-Generaal, Koninklijk besluit (12 november 1818).

Handelingen Tweede Kamer, *negende zitting* (12 november 1818), 16-24.

Handelingen Tweede Kamer, *achttiende zitting* (18 december 1824), 90-95.

Nationaal Archief, Den Haag, *Suriname na 1828: Stukken gedeponneerd bij de Bestuursarchieven, 1810-1845*, nummer toegang 1.05.11.11, inventarisnummer 55.

Nationaal Archief, Den Haag, *Suriname na 1828: Stukken gedeponneerd bij de Bestuursarchieven, 1810-1845*, nummer toegang 1.05.11.11, inventarisnummer 9.

Bibliografie

Benton, Laura, 'The Slave Trade and the Origins of International Human Rights Law', in: *Victorian Studies* 56:1 (2013)

Bethell, Leslie, "The Mixed Commissions for the Suppression of the Transatlantic Slave Trade in the Nineteenth Century", in: *The Journal of African History* 7:1 (1966), 77-93.

Boxer, Charles Ralph, 'P.C. Emmer: Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw', in: *BMGN – Low Countries Historical Review* 91:2 (1976)

Bulmer-Thomas, Victor, *The Economic History of the Caribbean Since the Napoleonic Wars* (Cambridge, 2012),

Drescher, Samuel, 'The Long Goodbye: Dutch Capitalism and Antislavery in Comparative Perspective', in: *The American Historical Review* 99:1 (1994), 44-69.

Drescher, Samuel, 'Focus: Slavery: The Slave Trade and Slavery, a Round Table Discussion', in: *European Review* 17:3-4 (2009), 569-591.

Emmer, Piet, *De Nederlandse Slavenhandel 1500-1850* (Amsterdam, 2000).

Emmer, Piet, *Engeland, Nederland, Afrika en de slavenhandel in de negentiende eeuw* (Leiden, 1974)

Everaert, Huub, *Een zoektocht naar de aard van man-vrouw relaties onder Surinaamse slaven* (Dissertatie Universiteit van Amsterdam, 1999).

Haarnack, Carl, 'Outalissi: een Surinaamse sleutelroman', in: *Nieuw Letterkundig Magazijn* 35:1 (2017), 14-19.

Hoonhout, Bram, 'De noodzaak van smokkelhandel in Essequibo en Demerary, 1750-1800', in: *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* 32:2 (2013), 53-70.

Janse, Maartje, *De Afschaffers: Publieke opinie, organisatie en politiek in Nederland 1840-1880* (Dissertatie Rijksuniversiteit Groningen, 2007).

Kuitenbrouwer, Maarten, "Clusterbespreking over Suriname", in: *BMGN-Low Countries Historical Review* 109:2 (1994), 271-275.

Martinez, Jenny, *The Slave Trade and the Origins of International Human Rights Law* (New York, 2012).

Oostindie, Gert, 'Same old Song? Perspectives on Slavery and Slaves in Suriname and Curaçao' in: Oostindie, Gert (red.), *Fifty Years Later: Antislavery, Capitalism and Modernity in the Dutch Orbit* (Leiden, 1995), 143-178.

Postma, Johannes, *The Atlantic Slave Trade* (Gainesville, 2003).

Postma, Johannes, *The Dutch in the Atlantic Slave Trade 1600-1815* (Cambridge, 1990).

Siwipersad, Jozef Prabhudass, *De Nederlandse regering en de afschaffing van de Surinaamse slavernij 1833-1863* (Groningen, 1979).

Stipriaan, Alex van, *Surinaams contrast: Roofbouw en overleven in een Caraïbische plantagekolonie 1750-1863* (Leiden, 1993).

Thomas, Hugh, *The Slave Trade: The history of the Atlantic slave trade 1440-1870* (Londen, 1997).

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Koninklijke Boodschap; Tractaat.)

II. *Wering van den Slavenhandel.*

De beraadslagingen over dit wets-ontwerp komen voor in het verslag der Zitting van 12 November 1818.

1. KONINKLIJKE BOODSCHAP, ingekomen in de zitting van 23 October 1818. (1)

EDEL MOGENDE HEEREN!

Naar aanleiding van art. 58 der Grondwet, geven Wij U Edel Mogenden, door kopielijke toezending bij dezen kennis van het tractaat op den 4den Mei II. door Ons met Zijne Majesteit den Koning van het Vereenigd Rijk van Groot-Brittannië en Ierland gesloten, tot wering van den Slavenhandel.

Voor zoo veel de kolonien van het Rijk aangaat, hebben Wij tot de stipte nakoming dier verbindtenis, volgens art. 60 der Grondwet, de noodige bevelen gegeven en Wij bieden thans aan de overweging van U Edel Mogenden aan, de wettelijke bepalingen waardoor Wij oordeelen dat de uitvoering van het bovengemeld verdrag met opzigt tot het verbod van den Slavenhandel ook hier te lande naar behooren zal kunnen worden verzekerd.

En hiermede, Edel Mogende Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Brussel, den 21sten October 1818.

WILLEM.

2. TRACTAAT den 4den Mei 1818 gesloten tusschen den Koning der Nederlanden en den Koning van het Vereenigd Rijk van Groot-Brittannië en Ierland, tot wering van den slavenhandel.

AU NOM DE LA TRÈS-SAINTE TRINITÉ.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas et Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, animées d'un désir mutuel d'adopter les mesures les plus efficaces pour empêcher le commerce des esclaves, par leur sujets, et prévenir que d'autres nations qui s'y trouvent engagées, ne se servent de leurs pavillons respectifs pour protéger cet odieux trafic, leurs dites Majestés ont résolu de procéder à la conclusion d'un traité pour atteindre ce double but, et ont nommé à cette fin leurs plénipotentiaires *ad hoc*, savoir:

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas le sieur *Anne Willem Carel baron de Nagell d'Ampsen*, membre du corps des nobles de la province de Gueldre, grand croix des Ordres du Lion Belgique et de Charles III, son chambellan et Ministre d'État, ayant le département des affaires étrangères, et le sieur *Cornelis Felix van Maanen*, commandeur de l'Ordre du Lion Belgique, son Ministre d'État, ayant le département de la justice.

Et Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, le très-honorable *Richard*, comte de Clancarty, vicomte Dunlo, baron Kilconnel, baron Trench de Garbally du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, conseiller de son Conseil privé de la Grande-Bretagne et d'Irlande, membre du comité du premier pour les affaires de commerce et des colonies, colonel du régiment de milice du comté de Galway, chevalier grand-croix du très-honorable Ordre du Bain, son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire auprès de Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg.

Lesquels, après avoir échangé leurs pleinpouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivans.

Art. I. Les lois du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande assujettissant déjà à de très-graves peines les sujets de S. M. Britannique, qui font la traite des nègres, ou qui y seront concernés d'une manière quelconque, S. M. le Roi des Pays-Bas, se référant à l'article 8 de la convention conclue avec S. M. Britannique le 13 Août 1814, s'engage en conséquence à défendre dans le terme de huit mois après la ratification des présentes, ou plutôt si faire se pourra, à tous ses sujets, de la manière la plus

IN THE NAME OF THE MOST HOLY TRINITY.

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and his Majesty the King of the Netherlands, animated with a mutual desire to adopt the most effectual measures for putting a stop to the carrying on of the slave trade, by their respective subjects, and for preventing their respective flags from being made use of as a protection to this nefarious traffic by the People of other countries, who may engage therein, their said Majesties have accordingly resolved, to proceed to the arrangement of a convention for the attainment of these objects, and have therefore named as plenipotentiaries *ad hoc*:

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, the right honourable *Richard Earl of Clancarty*, viscount Dunlo, baron Kilconnel, baron Trench of Garbally in the United Kingdom of Great Britain and Ireland; one of His Majesty's most honourable privy Council in Great Britain, and also in Ireland, member of the committee of the first for the affairs of commerce and colonies; colonel of the regiment of militia, of the county of Galway, knight, grand cross of the most honourable Order of the Bath, Ambassador extraordinary and plenipotentiary of His said Majesty to His Majesty the King of the Netherlands, Grand Duke of Luxembourg.

And His Majesty the King of the Netherlands, *Anne William Charles baron de Nagell d'Ampsen*, member of the body of nobles of the province of Guelderland; knight grand cross of the Order of the Belgic Lion, and of that of Charles the Third; Chamberlain and Minister of State, holding the departement of foreign affairs, and *Cornelius Felix van Maanen*, Commander of the order of the Belgic Lion and Minister of State holding the departement of Justice.

Who, having exchanged their full powers, found in good and due form, have agreed on the following articles.

Art. I. The laws of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, rendering it already highly penal for the subjects of His Britannic Majesty to be in any way engaged in trade in slaves, His Majesty the King of the Netherlands referring to the eighth article of the convention entered into with His Britannic Majesty on the 13 August 1814, engages in pursuance thereof, and within eight months from the ratification of the presents, or sooner if possible, to prohibit all his subjects, in the most effectual man-

(1) Deze Koninklijke boodschap is niet gedrukt geweest.

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Tractaat.)

efficace, et spécialement par les lois pénales les plus formelles, de prendre aucune part quelconque à la traite des nègres.

Au cas que les mesures répressives contre la traite des nègres, déjà prises par le Gouvernement de la Grande-Bretagne, et à prendre par celui des Pays-Bas, fussent trouvées inefficaces ou insuffisantes, les hautes parties contractantes s'engagent à y pourvoir par de nouvelles mesures législatives ou réglementaires les plus propres à atteindre le but qu'elles se proposent par le présent traité.

II. Afin d'atteindre plus complètement le but de prévenir tout commerce d'esclaves de la part de leurs sujets respectifs, les deux hautes parties contractantes consentent mutuellement à ce que les vaisseaux de leurs marines royales qui seront munis d'instructions spéciales à cet effet, telles qu'on les trouve mentionnées ci-après, pourront visiter tels navires marchands des deux nations qui sur des présomptions raisonnables suspects d'avoir des esclaves à bord, destinés pour un commerce illicite, et dans le cas seulement qu'ils trouveraient de pareils esclaves à bord, ils pourront arrêter et amener les navires afin d'être mis en jugement par devant les tribunaux établis pour cet objet, ainsi qu'il sera spécifié plus bas.

III. Afin d'expliquer le mode d'exécution de l'article précédent, il est convenu.

1°. Que ce droit réciproque de visitation et d'arrestation ne saurait être exercé dans la mer Méditerranée ni dans les mers Européennes, situées hors du détroit de Gibraltar, au nord de la 37me parallèle de latitude septentrionale et à l'est du méridien de longitude au 20e degré à l'ouest de Greenwich.

2°. Que les noms des différens vaisseaux, munis de pareilles instructions, leurs forces respectives, et les noms des commandans seront communiqués de temps en temps et à mesure de la délivrance d'icelles par la puissance qui en fait l'expédition à l'autre haute partie contractante.

3°. Que le nombre des vaisseaux de chacune des marines royales, autorisés à la visitation susdite, ne pourra excéder le nombre de douze, appartenant à chacune des hautes parties contractantes sans le consentement exprès de l'autre puissance, préalablement obtenu.

4°. Pour le cas où il serait jugé nécessaire qu'un vaisseau de la marine royale de l'une ou de l'autre des deux hautes parties contractantes à ce autorisé, procédât à visiter un ou plusieurs navires marchands sous le convoi d'un ou de plusieurs vaisseaux de la marine royale de l'autre haute partie contractante, l'officier commandant du vaisseau, dûment autorisé et commissionné à faire pareille visitation, y procédera conjointement avec l'officier qui commande le convoi. — Lequel accordera toute facilité à pareille visite et à la détention éventuelle des vaisseaux marchands ainsi visités et contribuera de tout son pouvoir à l'exécution de la présente convention, conformément à son intention et son motif.

5°. Il est aussi convenu que les commandans des vaisseaux des deux marines royales, qui seront employés à ce service, devront s'en tenir strictement à l'exacte teneur des instructions qu'ils recevront à cet effet.

IV. Les deux articles précédens étant entièrement réciproques, les deux hautes parties contractantes s'engagent mutuellement à indemniser leurs sujets respectifs de toutes les pertes qu'ils pourront essuyer injustement par la détention illégale et arbitraire de leurs vaisseaux.

Il est entendu que cette indemnisation sera invariablement à la charge du gouvernement, dont les croiseurs se seront rendus coupables de la détention arbitraire, et que la visitation et la détention des navires designés dans ces articles ne sauraient être effectuées que par ceux d'entre les vaisseaux des Pays-Bas et Britanniques, qui non seulement font partie des deux marines royales, mais qui seront munis des instructions spéciales annexées au présent traité, et en se conformant aux dispositions d'icelles.

V. Nul croiseur des Pays-Bas ou Britannique ne pourra détener un navire quelconque, s'il n'a pas actuellement des esclaves à bord, et afin de rendre légale la détention d'un bâtiment, soit des Pays-Bas ou Britannique, les esclaves trouvés à bord d'un pareil navire doivent y avoir été conduits dans le dessein exprès d'en faire trafic.

VI. Les vaisseaux de la marine royale des deux nations, qui par la suite seront destinés à prévenir le commerce des esclaves,

ner and especially by penal law the most formal to take any part whatever in the trade of slaves.

And in the event of the measures already taken by the British government, and to be taken by that of the Netherlands, being found ineffectual or insufficient:

The high contracting parties mutually engage to adopt such further measures whether by legal provision or otherwise, as may from time to time, appear to be best calculated in the most effectual manner to prevent all their respective subjects from taking any share whatever in this nefarious traffic.

II. The two high contracting parties for the more complete attainment of the object of preventing all traffic in slaves, on the part of their respective subjects, mutually consent that the ships of their royal navies, which shall be provided with special instructions for this purpose as herein after mentioned, may visit such merchant vessels of the two nations, as may be suspected upon reasonable grounds, of having slaves on board, for an illicit traffic. — And in the event only of their finding such slaves on board, may detain, and bring away such vessels in order that they may be brought to trial before the tribunals established for this purpose, as shall herein after be specified.

III. In the intention of explaining the mode of execution of the preceding article it is agreed.

1°. That such reciprocal right of visit and detention shall not be exercised within the Mediterranean sea, or within the seas in Europe lying without the Straits of Gibraltar, and which lie to the northward of the 37 parallel of north latitude and also within, and to the eastward of the meridian of longitude 20 degrees west of Greenwich.

2°. That the names of the several vessels furnished with such instructions, the force of each, and the names of their several commanders shall be from time to time, immediately upon their issue, communicated by the power issuing the same to the other high contracting party.

3°. That the number of ships of each of the royal navies, authorized to make such visit as aforesaid, shall not exceed the number of twelve, belonging to either of the high contracting parties, without the special consent of the other high contracting party being first had and obtained.

4°. That if at any time it should be deemed expedient that any ship of the royal navy of either of the two high contracting parties, authorized to make such visit as aforesaid should proceed to visit any merchant ship or ships, under the flag, and proceeding under the convoy of any vessel or vessels of the royal navy of the other high contracting party; that the commanding officer of the ship duly authorised and instructed to make such visit, shall proceed to effect the same in communication with the commanding officer of the convoy; who it is hereby agreed shall give every facility to such visit and to the eventual detainer of the merchant ship or ships so visited; and in all things assist to the utmost of his power in the due execution of the present convention according to the true intent and meaning thereof.

5°. It is further mutually agreed that the commanders of the ships of the two royal navies, who shall be employed on this service, shall adhere strictly to the exact tenor of the instructions, which they shall receive for this purpose.

IV. As the two preceding articles are entirely reciprocal, the two high contracting parties engage mutually to make good any losses which their respective subjects may incur unjustly, by the arbitrary, and illegal detention of their vessels: It being understood that this indemnity shall invariably be borne by the government whose cruiser shall have been guilty of the arbitrary detention, that the visit and detention of ships, specified in this article, shall only be effected by those British or Netherland vessels which may form part of the two royal navies, and by those only of such vessels which are provided with the special instructions annexed to the present treaty, in pursuance of the provisions thereof.

V. No British or Netherland cruiser shall detain any ship whatever, not having slaves actually on board: and in order to render lawful the detention of any ship whether British or Netherland, the slaves found on board such vessel must have been brought there for the express purpose of the traffic.

VI. All ships of the royal navies of the two nations, which shall here after be destined to prevent the traffic in slaves, shall

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Tractaat.)

seront munis par leur gouvernement respectif d'une copie des instructions annexées au présent traité, et duquel elles seront considérées comme faisant partie intégrante.

Ces instructions seront en hollandais et en anglais et signées pour les vaisseaux de chacune des deux Puissances par les Ministres de leur marine respective.

Les deux hautes parties contractantes se réservent la faculté d'altérer lesdites instructions, soit en tout, soit en partie, d'après les circonstances. Bien entendu cependant que lesdites altérations ne pourront se faire que d'un accord mutuel et du consentement des deux parties contractantes.

VII. Afin d'amener en jugement avec le moins de délai et d'inconvénient, les navires qui seront détenus pour avoir été engagés dans le commerce des esclaves, aux termes de l'art. 5 du présent traité, il sera établi dans l'espace d'un an au plus tard, à dater de l'échange des ratifications du présent traité, deux Cours de Justice mixtes, composées d'un nombre égal d'individus des deux nations nommés à cet effet par leurs Souverains respectifs.

Ces Cours résideront, l'une dans une possession appartenant à S. M. le Roi des Pays-Bas et l'autre sur le territoire de S. M. Britannique. Les deux gouvernements, à l'époque de l'échange des ratifications du présent traité, déclareront chacun pour ses propres domaines, en quels endroits les Cours résideront. — Chacune des deux hautes parties contractantes se réservant de changer, selon que bon lui semblera, le lieu de la résidence de la Cour établie dans ses propres domaines; pourvu néanmoins que l'une des deux Cours soit toujours tenue dans une des possessions coloniales de S. M. le Roi des Pays-Bas et l'autre sur la côte d'Afrique.

Ces Cours jugeront sans appel les causes qui leur seront soumises aux termes du présent traité et conformément aux réglemens et instructions y annexées, duquel ils seront considérés comme partie intégrante.

VIII. Dans le cas où les officiers commandans des vaisseaux des marines royales des Pays-Bas et Britannique, commissionnés aux termes de l'article deux, s'écarteraient des dispositions du présent traité, de quelque manière que ce fût, et qu'ils ne seraient pas en état de se justifier, soit par la teneur du traité même, soit par celle des instructions y annexées, le gouvernement qui se croira lésé par une telle conduite aura droit de demander réparation, et en tel cas le gouvernement auquel lesdits officiers commandans appartiendront, s'oblige à faire instituer des enquêtes au sujet de la plainte, et à infliger, lorsqu'elle serait trouvée fondée, une punition proportionnée à la transgression commise.

IX. Les actes ou instrumens annexés au présent traité et qui en forment partie intégrante, sont les suivans:

a. Les instructions pour les vaisseaux des marines royales des deux nations, destinés à prévenir le commerce des esclaves.

b. Les réglemens pour les Cours de Justice mixtes, qui siègeront dans une des possessions coloniales de S. M. le Roi des Pays-Bas et sur la côte d'Afrique.

X. Le présent traité consistant en dix articles, sera ratifié et les ratifications échangées dans l'espace d'un mois, ou plutôt si faire se peut.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs l'ont signé, et y apposé le cachet de leurs armes.

Fait à la Haye le quatre Mai de l'an de grace mille huit cent dix-huit.

(Signé.) A. W. C. DE NAGELL.

(Signé.) VAN MAANEN.

(Signé.) CLANCARTY.

A N N E X E S.

INSTRUCTIONS pour les vaisseaux des Marines Royales des Pays-Bas et de la grande Bretagne employés à prévenir le Trafic d'Esclaves.

Art. Ier. Tout vaisseau des marines royales des Pays-Bas ou Britannique qui, munis des présentes instructions, aura en conformité de l'article deux du traité de ce jour le droit de visiter les navires marchands de chacune des deux Puissances, actuellement engagés ou suspects d'être engagés dans le commerce des

be furnished by their respective governments, with a copy of the instructions annexed to the present treaty, and which shall be considered as an integral part thereof.

These instructions shall be written in the Dutch and English languages, and signed for the vessels of each of the two powers, by the minister of their respective marine.

The two high contracting parties reserve the faculty of altering the said instructions, in whole or in part; according to circumstances. — It being however well understood that the said alterations can not take place but by the common agreement and by the consent of the two high contracting parties.

VII. In order to bring to adjudication with the least delay and inconvenience, the vessels which may be detained for having been engaged in a traffic of slaves, according to the tenour of the fifth article of this treaty, there shall be established within the space of a year at furthest from the exchange of the ratifications of the present treaty, two mixed Courts of Justice, formed of an equal number of individuals of the two nations, named for this purpose by their respective Sovereigns.

These Courts shall reside, one in a possession belonging to His Britannic Majesty, the other within the territories of His Majesty the King of the Netherlands: and the two governments at the period of the exchange of the ratifications of the present treaty, shall declare, each for its own dominions, in what places, the Courts shall respectively reside. — Each of the two high contracting parties reserving to itself the right of changing at its pleasure the place of residence of the Court held within its own dominions; provided however, that one of the two Courts shall always be held upon the coast of Africa, and the other, in one of the colonial possessions of His Majesty the King of the Netherlands.

These Courts shall judge the causes submitted to them according to the terms of the present treaty without appeal, and according to the regulations and instructions annexed to the present treaty, of which they shall be considered, as an integral part.

VIII. In case the commanding officer of any of the ships of the royal navies of Great Britain and of the Netherlands, commissioned under the article two of this treaty, shall deviate in any respect from the dispositions of the said treaty, and shall not be enabled to justify himself, either by the tenour of the said treaty, or of the instructions annexed to it, the government which shall conceive itself to be wronged by such conduct, shall be entitled to demand reparation and in such case, the government, to which the captor may belong binds itself to cause enquiry to be made into the subject of the complaint, and to inflict upon the captor, if he be found to have deserved it, a punishment proportioned to the transgression which may have been committed.

IX. The acts or instrumens annexed to this treaty and which form an integral part thereof, are, as follows:

a. Instructions for the ships of the royal navies of both nations destined to prevent the traffic in slaves.

b. Regulations for the mixed Courts of Justice, which are to hold their sittings on the coast of Africa, and in one of the colonial possessions of His Majesty the King of the Netherlands.

X. The present treaty, consisting of ten articles, shall be ratified, and the ratifications exchanged within the space of one month from this date, or sooner if possible.

In witness whereof, the respective plenipotentiaries have signed the same, and thereunto affixed the seal of their arms.

Done at the Hague this fourth day of May in the year of our Lord, one thousand eight hundred and eighteen.

L. S.

L. S.

L. S.

A N N E X E S.

INSTRUCTIONS for the ships of the British and Netherland Royal Navies employed to prevent the Traffic in Slaves.

Art. Ist. Every ship of the royal British or Netherland navy, which furnished with these instructions shall in conformity with the second article of the treaty of this date, have a right to visit the merchant ships of either of the two powers, actually engaged or suspected to be engaged in the slave trade, may, except in the

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Tractaat.)

esclaves, y pourra procéder, hormis dans les mers exceptées par l'article trois dudit traité, et s'il se trouve des esclaves à bord, dans le dessein exprès d'en faire le trafic, le commandant dudit vaisseau de la marine royale aura le pouvoir de les détenir; et en cas de détention d'un navire, il le conduira, afin d'être mis en jugement aussitôt que possible devant celle des deux Cours établies par l'article sept du traité de ce jour qui se trouvera la plus proche, ou que lui commandant du vaisseau capteur jugera sous sa responsabilité personnelle pouvoir le plutôt atteindre, à partir du point sur lequel le navire marchand aura été visité et détenu.

Les navires à bord desquels on ne trouvera point d'esclaves destinés à des objets de commerce, ne seront détenus sous aucune raison ou prétexte quelconque.

Des domestiques ou matelots nègres trouvés à bords desdits navires, ne pourront en aucun cas être estimés une cause suffisante de détention.

II. Toutes les fois qu'un vaisseau des marines royales à ce commissionné rencontrera un navire marchand, sujet à la visite, celle-ci se fera de la manière la plus honnête, et avec toutes les attentions que se doivent réciproquement deux nations amies et alliées.

En aucun cas la recherche ne pourra être faite par un officier d'un grade inférieur à celui de Lieutenant de la marine des Pays-Bas et de la Grande-Bretagne.

III. Les vaisseaux des marines royales ainsi commissionnés qui viendront à détenir un navire marchand, d'après la teneur des présentes instructions, laisseront à bord la cargaison entière sans y toucher, aussi bien que le patron et au moins une partie de l'équipage dudit navire. Le capitaine capteur couchera par écrit une déclaration authentique qui articulera l'état dans lequel il a trouvé le navire détenu, et les changemens qui pourront y être survenus. Il délivrera au patron du navire détenu un certificat signé des papiers saisis à bord dudit navire, aussi bien que du nombre d'esclaves trouvés à son bord, au moment de la détention.

Les nègres ne seront point débarqués, avant que les navires qui les contiennent, ne soient arrivés au lieu où la légalité de la capture doit être jugée par une des Cours mixtes; à l'effet que dans le cas où ils ne seraient point adjugés prises légales, la perte des propriétaires puisse d'autant plus aisément être réparée.

Si néanmoins des motifs urgents tirés de la longueur du voyage de l'état sanitaire des nègres ou d'autres causes, requerraient qu'ils fussent débarqués en totalité ou en partie, avant que le navire put arriver au lieu de la résidence de l'une des dites Cours, le commandant du vaisseau capteur peut prendre sur soi la responsabilité d'un semblable débarquement, pourvu que la nécessité en soit constaté par un certificat en due forme.

REGLEMENT pour les Cours de justice mixtes qui résideront dans une des possessions coloniales de S. M. le Roi des Pays-Bas et sur la côte d'Afrique.

Art. Ier. Les Cours de justice mixtes, à établir d'après le traité de ce jour dans une des possessions coloniales de S. M. le Roi des Pays-Bas et sur la côte d'Afrique, sont constituées à l'effet de décider de la légalité de la détention des navires, que les croiseurs des deux nations viendront à arrêter en vertu dudit traité.

Les Cours susmentionnées décideront définitivement et sans appel conformément aux stipulations du traité.

La procédure aura lieu aussi sommairement que possible, et les Cours sont requises de prononcer (pour autant qu'elles le trouveront praticable), dans l'espace de vingt jours, à dater de celui auquel le navire détenu aura été conduit dans les ports, où les Cours résident. Elles jugeront en premier lieu, de la légalité de la capture, et en second lieu, (dans le cas où le navire capturé viendra à être absous), de l'indemnisation à donner au navire capturé.

Et il est statué par les présentes que dans tous les cas la sentence définitive, ne pourra être différée pour cause d'absence de témoins, ou par défaut d'autres preuves, au delà du terme de deux mois, à moins que ce ne soit à la demande d'une des parties intéressées, en quel cas, et moyennant qu'elles fournissent sureté suffisante qu'elles se chargeront elles-mêmes des frais et risques du délai, les Cours auront le pouvoir discrétionnaire d'accorder un délai additionnel qui n'excèdera pas quatre mois.

II. Chacune des Cours mixtes susmentionnées, qui résideront dans une des possessions coloniales de S. M. le Roi des Pays-Bas, et sur la côte d'Afrique, sera composée de la manière suivante:

Les deux hautes parties contractantes nommeront chacune un juge et un arbitre qui seront autorisés à prendre connaissance

seas exempted by the third article of the said treaty, proceed to such visit; and should any slaves be found on board, brought there for the express purpose of the traffic, the commander of the said ship of the royal navy, may detain them; and having detained them, he is to bring them, as soon as possible, for judgement, before that of the two mixed Courts of justice, appointed by the seventh article of the treaty of this date, which shall be the nearest, or which the commander of the capturing ship shall, upon his own responsibility, think he can soonest reach from the spot where the ship shall have been detained.

Ships, on board of which no slaves shall be found, intended for purposes of traffic, shall not be detained on any account or pretence whatever.

Negro servants or sailors, that may be found on board the said vessels, cannot in any case be deemed a sufficient cause for detention.

II. Whenever a ship of the royal navy, so commissioned, shall meet a merchantman liable to be searched, it shall be done in the mildest manner, and with every attention which is due between allied and friendly nations.

And in no case shall the search be made by an officer holding a rank inferior to that of Lieutenant in the navies of Great Britain and of the Netherlands:

III. The ships of the royal navies so commissioned, which may detain any merchant ship, in pursuance of the tenour of the present instructions, shall leave on board all the cargo, as well as the master, and a part at least of the crew of the above mentioned ship. The captor shall draw up in writing an authentic declaration which shall exhibit the state in which he found the detained ship, and changes which may have taken place in it. He shall deliver through the master of the detained ship, a signed certificate of the papers seized on board the said vessel, as well as of the number of slaves found on board at the moment of detention.

The negroes shall not be disembarked till after the vessels, which contain them, shall be arrived at the place where the legality of the capture is to be tried by one of the two mixed Courts, in order that, in the event of their not being adjudged legal prize, the loss of the proprietors may be more easily repaired.

If however urgent motives, deduced from the length of the voyage, the state of health of the negroes, or other causes, required that they should be disembarked entirely or in part, before the vessel could arrive at the place of residence of one of the said Courts, the commander of the capturing ship may take on himself the responsibility of such disembarkation, provided that the necessity be stated in a certificate in proper form.

REGULATIONS for the mixed Courts of justice which are to reside on the coast of Africa and in a colonial possession of His Majesty the King of the Netherlands.

Art. Ist. The mixed Courts of justice to be established by the treaty of this date upon the coast of Africa and in a colonial possession of His Majesty the King of the Netherlands, are appointed to decide upon the legality of the detention of such vessels as the cruisers of both nations shall detain, in pursuance of this same treaty.

The above mentioned Courts shall judge definitively and without appeal according to the present treaty.

The proceeding shall take place as summarily as possible, and the Courts are required to decide (as far as they shall find it practicable) within the space of twenty days, to be dated from that on which every detained vessel shall have been brought into the ports where the Courts shall reside: *First*, upon the legality of the capture; *secondly*, (in the cases in which the captured vessel shall have been liberated) as to the indemnification which the said vessel is to receive, and it is hereby provided that in all cases, the final sentence shall not be delayed on account of the absence of witnesses or for want of other proof, beyond the period of two months; except upon the application of any of the parties interested; when, upon their giving satisfactory security, to charge themselves with the expence and risks of the delay, the Courts may at their discretion grant an additional delay, not exceeding four months.

II. Each of the above mentioned mixed Courts, which are to reside on the coast of Africa and in a colonial possession of His Majesty the King of the Netherlands, shall be composed in the following manner:

The two high contracting parties shall each of them name a judge and an arbitrator, who shall be authorized to hear and

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Tractaat.)

et à décider sans appel de tous les cas de capture de navires, qui ensuite des stipulations du traité de ce jour viendront à être portés devant eux; toutes les parties essentielles des procédures portées par-devant lesdites Cours mixtes seront couchées par écrit dans la langue légale du Pays où les Cours résideront.

Les juges et les arbitres prêteront serment es mains du principal magistrat de l'endroit où les Cours résideront, de juger loyalement et fidèlement, de n'accorder aucune préférence, soit aux réclamans, soit aux capteurs, et de se conduire dans toutes leurs décisions conformément aux stipulations du traité de ce jour. A chaque Cour sera attaché un secrétaire ou greffier établi par le Souverain du pays où la commission résidera, lequel enregistra tous les actes de celle-ci, et qui avant de prendre possession de sa charge prêtera serment par-devant la Cour, de se conduire respectueusement à son égard, et d'en agir avec fidélité dans toutes les affaires du ressort de sa charge.

III. La manière de procéder sera comme suit :

Les juges des deux nations procéderont en premier lieu à l'examen des papiers du navire et à recevoir les dépositions du capitaine et de deux ou trois des principaux individus au moins du navire amené, aussi bien que la déclaration assermentée du capteur, si elle paraissait nécessaire; afin d'être en état de juger et de prononcer, si le navire a été détenu justement ou non, conformément aux stipulations du traité et afin qu'en vertu de ce jugement, le navire puisse être condamné ou absous. — Et dans le cas où les deux juges ne s'accorderaient par sur la sentence à prononcer par eux, soit quant à la légalité de la détention, soit quant à l'indemnisation à allouer, ou sur toute autre question qui pourrait résulter des stipulations du traité, ils tirent au sort le nom de l'un des deux arbitres, lequel après avoir examiné les documens du procès délibérera avec les juges susmentionnés sur le cas existant, et la sentence finale sera prononcée conformément à l'opinion de la majorité des juges et de l'arbitre susmentionné.

IV. Dans les déclarations authentiques que le capteur sera tenu de faire par-devant la Cour, ainsi que dans le certificat des papiers saisis, qui sera délivré au capitaine du navire capturé, lors de sa détention, le susdit capteur sera tenu de déclarer son nom et celui de son vaisseau, aussi bien que la latitude et la longitude de l'endroit où la détention a eu lieu, et le nombre des esclaves trouvés à bord du navire capturé au moment de sa détention.

V. Aussitôt après que la sentence aura été prononcée le navire détenu s'il est libéré, et sa cargaison dans l'état où elle se trouvera alors, seront restitués au patron ou à celui qui le représente, lequel pourra réclamer par devant la même Cour, une évaluation des dommages qu'il pourrait avoir droit de demander. Le capteur lui-même et, à son défaut, son gouvernement restera responsable desdits dommages.

Les deux hautes parties contractantes s'obligent à payer dans l'espace d'une année, après la date de la sentence, les frais et dommages qui pourront être accordés par la Cour susnommée.

Il est entendu que ces frais et dommages tomberont à la charge de la puissance dont le capteur sera sujet.

VI. En cas de condamnation d'un navire, il sera déclaré prise légitime aussi bien que sa charge, de quelque description qu'elle puisse être, à l'exception des esclaves qui pourront être à bord comme objets de commerce, et ledit navire aussi bien que sa charge sera vendu en vente publique, au profit des deux gouvernemens; et quant aux esclaves, ils recevront de la Cour mixte, un certificat d'émancipation, et seront remis au gouvernement sur le territoire duquel la Cour qui aura jugé, sera établie, aux fins d'être employés comme domestiques ou travailleurs libres.

Chacun des deux gouvernemens s'oblige à la garantie de la liberté de telle portion de ces individus qui viendra à y être respectivement consigné.

VII. Les Cours mixtes connaîtront et jugeront également et en la forme voulue par l'article trois du présent règlement, de toute réclamation pour compensation de pertes occasionnées à des navires détenus sur soupçon de faire le commerce des esclaves, mais non condamnés comme prises légales par lesdites Cours.

Dans tous les cas où la restitution aura été prononcée, les Cours adjugeront au profit du, ou des réclamans, ou leurs ayant-

to decide without appeal all cases of capture of vessels, which in pursuance of the stipulations of the treaty of this date shall be brought before them.— All the essential parts of the proceedings carried on before the mixed Courts, shall be written down in the legal language of the country in which the Courts may reside. The judges and the arbitrators shall make oath before the principal magistrate of the place in which the Courts may reside, to judge fairly and faithfully, to have no preference either for the claimants or the captors: and to act in all their decisions in pursuance of the stipulations of the treaty of this date.

There shall be attached to each Court a secretary or registrar appointed by the Sovereigns of the country in which the Court may reside, who shall register all its acts, and who, previous to his taking charge of his post, shall make oath before the Court, to conduct himself with respect for their authority, and to act with fidelity in all the affairs, which may belong to his charge.

III. The form of the process shall be as follows:

The judges of the two nations shall in the first place, proceed to the examination of the papers of the vessels, and to receive the depositions of the captain and of two or three at least of the principal individuals on board of the detained vessel, as well as the declaration on oath of the captor, should it appear necessary, in order to be able to judge and to pronounce whether the said vessel has been justly detained or not, according to the stipulations of the present treaty; and in order that according to this judgement it may be condemned or liberated.— And in the event of the two judges not agreeing on the sentence they ought to pronounce, whether as to the legality of the detention, or the indemnification to be allowed, or any other question which might result from the stipulations of the present treaty, they shall draw by lot the name of one of the two arbitrators, who after having considered the documents of the process, shall consult with the above mentioned judges on the case in question, and the final sentence shall be pronounced conformably to the opinion of the majority of the above mentioned judges and of the above mentioned arbitrators.

IV. In the authenticated declaration which the captor shall make before the Court, as well as in the certificate of the papers seized, which shall be delivered to the captured vessel, at the time of the detention, the above mentioned captor shall be bound to declare his name, the name of his vessel as well as the latitude and longitude of the place, where the detention shall have taken place and the number of slaves found on board of the ship at the time of the detention.

V. As soon as sentence shall have been pronounced, the detained vessel, if liberated, and the cargo in the state in which it shall then be found, shall be restored to the master, or the person who represents him; who may before the same Court claim a valuation of the damages, which they may have a right to demand: the captor himself and in his default, his government shall remain responsible for the above mentioned damages. The two high contracting parties bind themselves to pay within the term of a year from the date of the sentence the costs and damages, which may be granted by the above named Court. It being understood, that these costs and damages shall be at the expence of the power of which the captor be a subject.

VI. In case of the condemnation of a vessel, she shall be declared lawful prize as well as her cargo of whatever description it may be; with the exception of the slaves, who may be on board as objects of commerce. And the said vessel, as well as her cargo shall be sold by public sale for the profit of the two governments; and as to the slaves, they shall receive from the mixed Court a certificate of emancipation and shall be delivered over to the government on whose territory the Courts, which shall have so judged them, shall be established to be employed as servants or free labourers.

Each of the two governments binds itself to guarantee the liberty of such portion of these individuals as shall be respectively consigned to it.

VII. The mixed Courts shall also take cognizance and decide; according to the third article of this regulation, on all claims for compensation, on account of losses, occasioned to vessels detained under suspicion of having been engaged in the slave trade, but which shall not have been condemned as legal prize by the said Courts.

And in all cases wherein restitution shall be decreed, the Court shall award to the claimant or claimants, his or their

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Tractaat.)

causes légaux, une indemnisation juste et complète de tous frais de procédure et de toutes les pertes et dommages que le, ou les réclamans, pourraient avoir éprouvés par telle capture et détention. Les Cours observeront :

1°. Qu'en cas de perte totale, le ou les réclamans seront indemnisés.

- a. Pour le navire, ses agrès, appareils et munitions.
- b. Pour tout fret dû, et à payer.
- c. Pour la valeur de la cargaison et des marchandises, s'il y en a; déduction faite des charges et dépenses payables pour la vente de pareilles cargaisons, y compris la commission de vente.
- d. Pour toutes autres charges usitées en cas de perte totale, et

2°. Que dans tous les autres cas de perte non totale, le ou les réclamans seront indemnisés.

- a. De tout dommage et dépens particuliers occasionnés au navire par la perte de fret dû, ou à payer.
- b. Pour starie, l'indemnisation due de ce chef, sera réglée d'après la cédule annexée au présent article.
- c. De toute détérioration de la cargaison.
- d. Il leur sera alloué également cinq pour cent du montant du capital employé à l'achat de la cargaison pour tout le temps du délai occasionné par la détention; et
- e. Un dédommagement pour toute prime d'assurance sur les risques additionnels.

Dans tous les cas, le ou les réclamans auront de plus, droit aux intérêts, sur le pied de cinq pour cent par an de la somme adjugée, jusqu'à son paiement par le gouvernement auquel le vaisseau capteur appartient. Le montant entier de cette indemnisation sera calculé en monnaie du pays auquel le navire capturé appartient, à liquider d'après le cours du change à l'époque de l'adjudgement.

Les deux hautes parties contractantes désirant toutefois éviter, autant que possible, toute espèce de fraude dans l'exécution du traité de ce jour, sont convenues, que s'il venait à être prouvé d'une manière évidente et à la conviction des juges des deux nations, et sans avoir recours à la décision d'un arbitre, que le capteur a été induit en erreur par une faute volontaire et reprehensible de la part du capitaine du navire capturé, en ce cas seulement, ledit navire n'aura pas droit à recevoir, pendant la durée des jours de détention, la starie stipulée par le présent article.

Cédule de starie ou jours de planche pour un navire de 100 tonneaux jusqu'à

	L.
120 inclusivement . . .	5 par jour.
121 dito à 150 . . .	6 " "
151 " " 170 . . .	8 " "
171 " " 200 . . .	10 " "
201 " " 220 . . .	11 " "
221 " " 250 . . .	12 " "
251 " " 270 . . .	14 " "
271 " " 300 . . .	15 " "

et ainsi de suite en proportion.

VIII. Il ne sera licite, ni aux juges, ni aux arbitres, ni au secrétaire des Cours mixtes de demander ou recevoir d'aucune des parties concernées dans les sentences qu'ils prononceront, aucun émolument, sous quelque prétexte que ce puisse être, pour l'accomplissement des devoirs qui leur sont imposés par le présent règlement.

IX. Les deux hautes parties contractantes sont convenues qu'en cas de décès ou d'empêchement légal d'un ou de plusieurs des juges ou des arbitres composant les Cours mixtes susmentionnées, leurs postes seront remplis ad interim de la manière suivante.

Dans la Cour qui siégera dans les possessions de S. M. le Roi des Pays-Bas, les places vacantes qui dépendent de Sa dite Majesté, seront desservies successivement par le gouverneur ou vice-gouverneur, par le principal magistrat et secrétaire d'icelles. — Quant à la Cour séant dans les possessions de S. M. Britannique sur la côte d'Afrique, il est convenu qu'en cas de décès ou d'empêchement légal du juge ou arbitre des Pays-Bas en cet endroit, les individus survivans de la Cour procéderont au jugement des navires qui pourraient être traduits par devant eux et à la mise à exécution de leur sentence.

Les places vacantes de la Cour qui sera établie sur la côte d'Afrique, et qui dépendent de S. M. Britannique, seront desservies par le gouverneur ou vice-gouverneur, par le magistrat principal et le secrétaire du gouvernement.

En cas de décès ou d'empêchement légal d'un juge ou arbitre Britannique, appartenant à la Cour établie dans une colonie des Pays-

lawful attorney or attorneys, for his or their use, a just and complete indemnification for all costs of suit, and for all losses and damages which the claimant or claimants may have actually sustained by such capture and detention; that is to say first :

1°. In case of total loss the claimant or claimants shall be indemnified.

- a. For the ship, the tackle apparel and stores.
- b. For all freight due and payable.
- c. For the value of the cargo of merchandize if any, deducting for all charges and expences payable upon the sale of such cargoes including commission of sale.
- d. For all other regulator charges in such cases of total loss; and secondly :

2°. In all other cases not of total loss the claimant or claimants shall be indemnified.

- a. For all special damages and expences occasioned to the ship by the detention, and for loss of freight, when due or payable.
- b. A demurrage when due, according to the schedule annexed to the present article.
- c. For any deterioration of cargo.
- d. An allowance of five per cent on the amount of the capital employed in the purchase of cargo, for the period of delay occasioned by the detention; and
- e. For all premium of insurance on additional risks.

The claimant or claimants shall in all cases be entitled to interest at the rate of five per cent per annum, on the sum awarded, until paid by the government to which the capturing ship belongs. — The whole amount of such indemnifications being calculated in the money of the country to which the captured ship belongs, and to be liquidated, at the exchange current at the time of the award.

The two high contracting parties, wishing however, to avoid as much as possible, every species of fraud, in the execution of the treaty of this date, have agreed, that if it should be proved in a manner evident to the conviction of the judges of the two nations and without having recourse to the decision of an arbitrator, that the captor has been led into error, by a voluntary and reprehensible fault, on the part of the captain of the detained ship, in that case only the detained ship shall not have the right of receiving during the days of her detention the demurrage stipulated by the present articles.

Schedule of demurrage or daily allowance for a vessel of 100 tons to :

	L.
120 inclusive	5 per diem.
121 dito to 150	6 " "
151 " " 170	8 " "
171 " " 200	10 " "
201 " " 220	11 " "
221 " " 250	12 " "
251 " " 270	14 " "
271 " " 300	15 " "

and so on in proportion.

VIII. Neither the judges, nor the arbitrators nor the secretary of the mixed Court shall be permitted to demand or receive from any of the parties concerned in the sentences which they shall pronounce any emolument, under any pretext whatsoever for the performance of the duties which are imposed upon them by the present regulation.

IX. The two high contracting parties have agreed that in the event of the death or legal impeachment of one or more of the judges or arbitrators composing the above mixed Court their posts shall be supplied ad interim in following manner. — On the part of the British Government, the vacancies shall be filled successively in the Court which shall sit within the possessions of His Britannic Majesty by the governor or lieutenant governor resident in that colony, by the principal magistrate of the same, and by the secretary. — And in that which shall sit within the possession of His Majesty the King of the Netherlands it is agreed that in case of the death of the British judge or arbitrator there, the surviving individuals of the said Court shall proceed equally to the judgment of such ships as may be brought before them, and to the execution of their sentence.

On the part of the Netherlands, the vacancies shall be supplied in the possessions of His Majesty the King of the Netherlands successively by the governor or lieutenant governor, the principal magistrate and secretary of government.

And upon the coast of Africa in case of the death of any Netherlands judge or arbitrator, the surviving members of the Court

II. *Wering van den Slavenhandel.*

(Ontwerp van Wet.)

Bas, les individus survivans se régleront d'après ce qui a été déterminé ci dessus pour la Cour séant dans les possessions de S. M. Britannique, en cas de décès ou empêchement légal d'un juge ou arbitre des Pays-Bas.

Les hautes parties contractantes sont convenues également que le gouverneur des colonies où se tiendront les séances des Cours mixtes, en cas de vacature d'une place de juge ou arbitre de l'autre haute partie contractante, prévendra sans délai le gouverneur de la colonie la plus voisine, appartenant à ladite haute partie contractante, afin que l'on puisse y suppléer au plutôt, et chacune des puissances contractantes s'engage à remplir définitivement, aussitôt que possible, les vacatures qui pourraient subvenir dans les Cours, soit par décès ou par autres causes quelconques.

shall proceed to judgment in the same manner as above specified for the Court resident in the possession of His Majesty the King of the Netherlands, in the event of the death of the British judge or arbitrator.

The high contracting parties have further agreed that the governor or lieutenant governor of the settlement wherein either of the mixed Courts shall sit, in the event of a vacancy arising, either of the judge or arbitrator of the other high contracting party shall forthwith give notice of the same to the governor or lieutenant governor of the nearest settlement of such high contracting party, in order that the loss may be supplied, at the earliest possible period. — And each of the high contracting parties agree to supply definitively, as soon as possible the vacancies, that may arise in the above mentioned Courts from death, or any other cause whatever.

3. ONTWERP VAN WET, tot *wering van den slavenhandel.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat Wij niet alleen bij Ons besluit van 15 Junij 1814, voorloopige maatregelen hebben in het werk gesteld, om den slavenhandel te keer te gaan, maar dat Wij Ons bij art. 8 van het tractaat van 13 Augustus 1814, mitsgaders bij art. 1 van het nader tractaat, op den 4den Mei 11., respectielijk met het Rijk van Groot-Brittanniën gesloten, plegtig hebben verbonden om dezen, de menschheid zoo zeer onteerende handel, door straf-verordeningen krachtdadig te keer te gaan, en te beteugelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Het zal aan niemand onzer onderdanen, en, in het algemeen aan niemand, wie hij ook zoude mogen zijn, en die zich binnen Ons Koninkrijk zoude mogen bevinden, geoorloofd zijn, om, na de afkondiging van de tegenwoordige wet, slavenhandel te drijven of aan dien handel directelijk of indirectelijk deel te nemen, het zij door schepen of vaartuigen te dien einde uit te rusten, of aan uitrustingen van nationale of andere schepen en vaartuigen tot dat einde deel te nemen, hetzij door dezelve voorbedachtelijk daartoe te verhuren of te vervoeren; het zij door negers, als slaven af te halen, te koop, verkoopen, in te ruilen, en in eene der Nederlandsche of ook wel vreemde kolonien of etablissementen buiten Europa, het zij openlijk, of ter sluik in te voeren of te doen invoeren, op pene dat de schulden en medepligtigen zullen worden gestraft met eene geldboete van f 5000, mitsgaders met reclusie voor den tijd van vijf jaren.

Art. 2. Met gelijke straffen zullen worden gestraft de scheepskapiteins, stuurlieden en super-carga's, welke aan boord van zoodanige, tot den ongeoorloofden slavenhandel gebezigde, schepen of vaartuigen voorbedachtelijk zullen hebben dienst genomen, en alzoo, het zij voor eigen, hetzij voor vreemde rekening, dien handel hebben gedreven of begunstigd.

Art. 3. De verdere schepelingen en matrozen, welke weten dat de schepen of vaartuigen waarop zij dienen, tot den voorschreven handel of tot de begunstiging daarvan bestemd zijn, zullen worden gestraft met eene gevangenis van niet minder dan zes maanden, en niet te boven gaande den tijd van twee jaren. Zij die zulks naderhand ontwaaren worden, zijn dadelijk uit hunnen dienst ontslagen, en zullen bij de eerste gelegenheid, wanneer zij dit zonder gevaar kunnen doen, denzelfden verlaten, op pene dat zij anders op dezelfde wijze gestraft zullen worden.

Art. 4. Met gelijke gevangenisstraf als in art. 3 staat vermeld, zullen worden gestraft alle assuradeurs, makelaars, cargadoors en anderen, welke voorbedachtelijk schepen of vaartuigen tot den ongeoorloofden slavenhandel bestemd, zullen hebben verzekerd, of op eenigerlei wijze derzelver vervoering of verhuring zullen hebben bevorderd, zullende daarenboven hun patent terstond worden ingetrokken, en aan hen soortgelijke patenten nimmer mogen worden afgegeven.

Art. 5. De voornoemde strafverordeningen zullen echter in geen deele toepasselijk zijn op het geval, dat slaven, welke op dit oogenblik in de kolonien aanwezig zijn, of derzelver kinderen, die reeds geboren zijn, of geboren zullen worden, respectielijk naar en van de Nederlandsche kolonie in de West-Indie, of vreemde

NOUS GUILLAUME, ETC.

Ayant pris en considération, non-seulement que, par notre arrêté du 15 Juin 1814, Nous avons mis en oeuvre des mesures préalables pour réprimer la traite des nègres, mais encore que, par l'art. 8 du traité du Août 1814, ainsi que par l'article premier du traité ultérieur du 4 Mai dernier, respectivement conclus avec la Grande-Bretagne, Nous sommes engagés d'une manière solennelle à réprimer et empêcher efficacement, par des dispositions pénales, ce commerce si déshonorant pour l'humanité.

A ces causes, Notre Conseil d'État entendu, et de commun accord avec les États-Généraux, avons statué, et statuons:

Art. 1. A compter de la publication de la présente loi, il ne sera permis à aucun de Nos sujets, et généralement à aucun individu qui se trouverait dans l'étendue de Notre Royaume, de faire la traite des nègres ni de prendre, directement ou indirectement, part à ce commerce, soit en armant ou équipant des vaisseaux ou navires à cet effet, ou en participant, au même effet, dans l'armement d'aucuns bâtimens nationaux ou autres; soit en les fretant ou affretant sciemment pour cet usage; soit en allant quérir, en achetant, vendant ou échangeant, et en introduisant ou faisant introduire, ouvertement ou d'une manière clandestine, des nègres comme esclaves dans quelque colonie ou établissement des Pays-Bas situé hors de l'Europe, ou même dans des colonies ou établissemens étrangers, à peine, pour les contrevenans et leurs complices, d'une amende de 5000 florins et en outre de la réclusion pour cinq années.

Art. 2. Seront punis des mêmes peines les capitaines de navire, pilotes et surcargues qui auront pris service à bord d'un bâtiment, sachant qu'il était employé à la traite des nègres, et qui auront ainsi exercé ou favorisé ce commerce illicite, soit pour leur propre compte, soit pour compte d'autrui.

Art. 3. Les matelots et autres gens de l'équipage qui auront eu connaissance que le bâtiment sur lequel ils servent, était destiné à faire ou à favoriser la traite des nègres, seront punis d'un emprisonnement de six mois au moins, et dont la durée ne pourra excéder le nombre de deux années. Ceux qui viennent ensuite à le découvrir, sont dès ce moment quittes et déchargés de leur engagement, et ils seront tenus, sous la même peine, de quitter le service dès qu'ils pourront le faire sans danger.

Art. 4. La peine d'emprisonnement mentionnée à l'art. 3, sera de même encourue, par tous assureurs, courtiers de commerce, courtiers de navire et autres qui auront assuré quelque vaisseau ou navire ou qui en auront favorisé l'affrètement en quelque manière que ce soit, sachant qu'il était destiné à la traite des nègres; en outre leur patente sera sur-le-champ supprimée, sans qu'il puisse dans la suite leur en être délivré de semblable.

Art. 5. Les dispositions pénales ci-dessus mentionnées ne seront cependant nullement applicables au cas où des esclaves actuellement existans dans les colonies, ou leurs enfans nés ou à naître, viendraient à être réciproquement transférés d'une des colonies des Pays-Bas aux Indes Occidentales ou d'une colonie étrangère

EXPLANATORY AND ADDITIONAL ARTICLES

TO THE

Treaty concluded at The Hague, May 4, 1818,

BETWEEN

HIS MAJESTY

AND

THE KING OF THE NETHERLANDS,

FOR THE

PREVENTION OF THE TRAFFIC IN SLAVES;

Signed at Bruxelles, December 31, 1822,

and January 25, 1823.

Presented to both Houses of Parliament by His Majesty's Command, 1823.

LONDON :

PRINTED BY R. G. CLAIKE,

AT THE LONDON GAZETTE OFFICE, CANNON-ROW, WESTMINSTER.

Articles Explanatory of, and Additional to, the Treaty concluded at the Hague, May 4, 1818, between His Majesty The King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and His Majesty The King of the Netherlands, for the prevention of the Traffic in Slaves.

Signed at Bruaxelles, December 31, 1822.

HIS Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and His Majesty the King of the Netherlands, having thought fit to agree upon the following arrangements, additional to and explanatory of the Treaty concluded between their aforesaid Majesties at the Hague, on the 4th of May 1818, for the prevention of the trade in Slaves, have therefore named as Plenipotentiaries *ad hoc* :—

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, the Right Honourable Richard Earl of Clancarty, Viscount Dunlo, Baron Kilcounel, Baron Trench of Garbally in the United Kingdom of Great Britain and Ireland, one of His Majesty's Most Honourable Privy Council in Great Britain and also in Ireland, Member of the Committee of the first for the Affairs of Commerce and Colonies, Colonel of the Regiment of Militia of the County of Galway, Vice Admiral of the Province of Connaught, Knight Grand Cross of the Most Honourable Order of the Bath, and of the Royal Hanoverian Guelphic Order, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of His said Majesty to His Majesty the King of the Netherlands, Grand Duke of Luxembourg : and His Majesty the King of the Netherlands, Anne-William Charles, Baron de Nagell d'Ampsen, Member of the Body of Nobles of the Province of Guelderland, Knight Grand Cross of the Order of the Belgic Lion, and of that of Charles the Third, of the Legion of Honour, and of the Royal Hanoverian Guelphic Order, Chamberlain, and Minister of State, holding the department of Foreign Affairs : who, having exchanged their full powers, found in good and due form, have agreed on the following explanatory and additional Articles :

ARTICLE I.

Whereas it is stated in Article I. of "Instructions intended for the British and Dutch Ships of War, employed to prevent the illicit Traffic in Slaves," that "Ships on board of which no Slaves shall be found intended for purposes of Traffic, shall not be detained on any account or pretence whatever." And whereas it has been found by experience, that vessels employed in the illegal traffic, have unshipped their Slaves immediately prior to their being visited by the ships of war, and that such vessels have thus found means to evade forfeiture, and have been enabled to pursue their unlawful course with impunity, contrary to the true object and spirit of the Treaty above-mentioned :—

The High Contracting Parties therefore feel it necessary to declare, and it is hereby declared by them, that, if there shall be clear and undeniable proof, that a Slave or Slaves has or have been put on board a vessel for the purpose of illegal traffic, in the particular voyage on which the vessel shall be captured, then, and on that account, according to the true intent and meaning of the stipulations of the Treaty, such vessel shall be detained by the cruizers, and finally condemned by the Commissioners.

ARTICLE II.

The High Contracting Parties hereby agree, that in the event of the absence on account of illness, or of any other unavoidable cause, of one or more of the Commissioners, Judges and Arbitrators under the above-mentioned Treaty, or in the case of their absence in consequence of leave from their Government, duly notified to the Board of Commission sitting under the said Treaty, their posts shall be supplied in the same manner in which, by the Article IX. of the Regulations for the Mixed Commissions, those vacancies in the Commission are to be supplied, which may occur by the death of one or more of the Commissioners aforesaid.

The explanatory and additional Articles above-mentioned shall be submitted to the Ratification of the respective Sovereigns, and shall have the same force and effect as if they were inscribed word for word in the Treaty of the 4th of May 1818 above-mentioned, and shall be held to form part of the same.

The Acts of Ratification shall be exchanged within the space of one month from this date, or sooner, if possible.

In witness whereof, the respective Plenipotentiaries have signed the present Act, and thereunto affixed the seal of their arms.

Done at Bruxelles, this thirty-first day of December, in the year of our Lord one thousand eight hundred and twenty-two.

(L. S.) CLANCARTY.
(L. S.) A. W. C. DE NAGELL.

Further Additional Article to the before mentioned Treaty.

Signed at Bruxelles, January 25, 1823.

HIS Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and His Majesty the King of the Netherlands, having thought fit to agree upon the following farther arrangement, additional to the Treaty concluded between Their aforesaid Majesties at the Hague, on the 4th of May 1818, for the prevention of the trade in Slaves, and also in addition to the two Explanatory and Additional Articles, executed by the Plenipotentiaries of Their said Majesties, on the 31st of December 1822, have named, authorized, and directed the same Plenipotentiaries to sign, in their names, an agreement *ad hoc* :—

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, The Right Honourable Richard Earl of Clancarty, Viscount Dunlo, Baron Kilconnel, Baron Trench of Garbally in the United Kingdom of Great Britain and Ireland, one of His Majesty's Most Honourable Privy Council in Great Britain, and also in Ireland, Member of the Committee of the first for the affairs of Commerce and Colonies, Colonel of the Regiment

of Militia of the county of Galway, Vice Admiral of the Province of Connaught, Knight Grand Cross of the Most Honourable Order of the Bath, and of the Royal Hanoverian Guelphic Order, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of His said Majesty to His Majesty the King of the Netherlands, Grand Duke of Luxembourg.

And His Majesty the King of the Netherlands, Anne William Charles, Baron de Nagell d'Ampsen, Member of the Body of Nobles of the Province of Guelderland, Knight Grand Cross of the Order of the Belgic Lion, and of that of Charles the Third, of the Legion of Honour, and of the Royal Hanoverian Guelphic Order, Chamberlain, and Minister of State holding the Department of Foreign Affairs: who, having exchanged their full powers, found in good and due form, have agreed upon the following additional Article.

ADDITIONAL ARTICLE.

And it is hereby further agreed, that upon proof being duly given before the Mixed Court, whereupon it shall appear that any ship or vessel, subject to examination under the Treaty, or under the Explanatory or Additional Articles, and detained hovering or sailing upon the Coast of Africa, within one geographic degree to the westward thereof, and between the twentieth degree of latitude north of the Equinoctial Line, and the twentieth degree of latitude to the southward thereof, or at anchor within any of the rivers, bays, or creeks of the said coast, within the limits above particularly specified, or at anchor in any part within the said limits, and which ship or vessel, in her outfit and equipment, shall fall within one or more of the following designations, namely:

1.—Having her hatches fitted with open gratings, instead of being close hatches as usual in merchant vessels.

2.—Having more divisions or bulk heads in the hold or on deck, than necessary for trading vessels.

3.—Having on board spare plank, either actually fitted in that shape, or fit for readily laying a second or moveable deck, or Slave deck.

4.—Having on board shackles, bolts, or handcuffs.

5.—Having on board an unreasonable quantity of water in casks or in tanks, more than sufficient for the consumption of her crew as a merchant vessel.

6.—Having on board an unreasonable number of water casks or other vessels for holding water, unless the master shall produce a certificate from the Custom-House from the place from which he cleared outwards, stating that a sufficient security had been given by the owners of such vessel, that such extra quantity of casks or other vessels should only be used for the reception of palm oil.

7.—Having on board a greater quantity of mess-tubs or kids than requisite for the use of her crew, as a merchant vessel.

8.—Having on board two or more copper boilers, or even one of an unreasonable size, larger than requisite for the use of her crew as a merchant vessel.

9.—Having on board an unreasonable quantity of rice or farinha (flour of the manioc of Brazil, or of cassada,) or maize, or Indian corn, beyond any probable requisite provision for the use of her crew, and such rice, flour, maize, or Indian corn, not being entered on the manifest as part of the cargo for trade.

The proof of these, or of any one or more of these several indications, shall be considered as *prima facie* evidence of her actual employment in the Slave Trade, and unless rebutted by satisfactory evidence upon the part of the master or owners, that such ship or vessel was otherwise legally employed at the time of detention or capture, the ship or vessel shall thereupon be condemned and declared lawful prize.

The aforesaid Additional Article shall be submitted to the ratification of the respective Sovereigns, and shall have the same force and effect as if it were inserted word for word in the Treaty of the 4th of May 1818 above-mentioned, and shall be held to form part of the same.

The Acts of Ratification shall be exchanged within the space of one month from this date, or sooner if possible.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Act, and thereunto affixed the seal of their arms.

Done at Bruxelles, the twenty-fifth day of January, in the year of our Lord one thousand eight hundred and twenty-three.

(L. S.) CLANCARTY.
(L. S.) A. W. C. DE NAGELL.

